

19
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 779
MAI 1970

reportaj de sapte zile

Flacăra entuziasmului patriotic aprinsă pe Lotru s-a întins și peste alte meleaguri. De curînd a fost preluată și de tinerii de pe Valea Comanei, județul Ilfov, care s-au constituit într-un **Șantier al tineretului**. Organizați în 25 de brigăzi, peste o mie de tineri — cooperatori, elevi din liceele teoretice și din școlile profesionale, mecanizatori ai agriculturii — purtînd steaguri, buchete de flori și unelte de muncă au inaugurat această acțiune de importanță însemnată pentru agricultură. Munca lor va fi concretizată în participarea la lucrările de irigații prin care o mie de hectare aparținînd unităților agricole din Dridu, Coșereni și Movilița vor primi apă la timp.

În fotografii: brigadierii și «arme» lor.

Fotografii de Ion CUCU

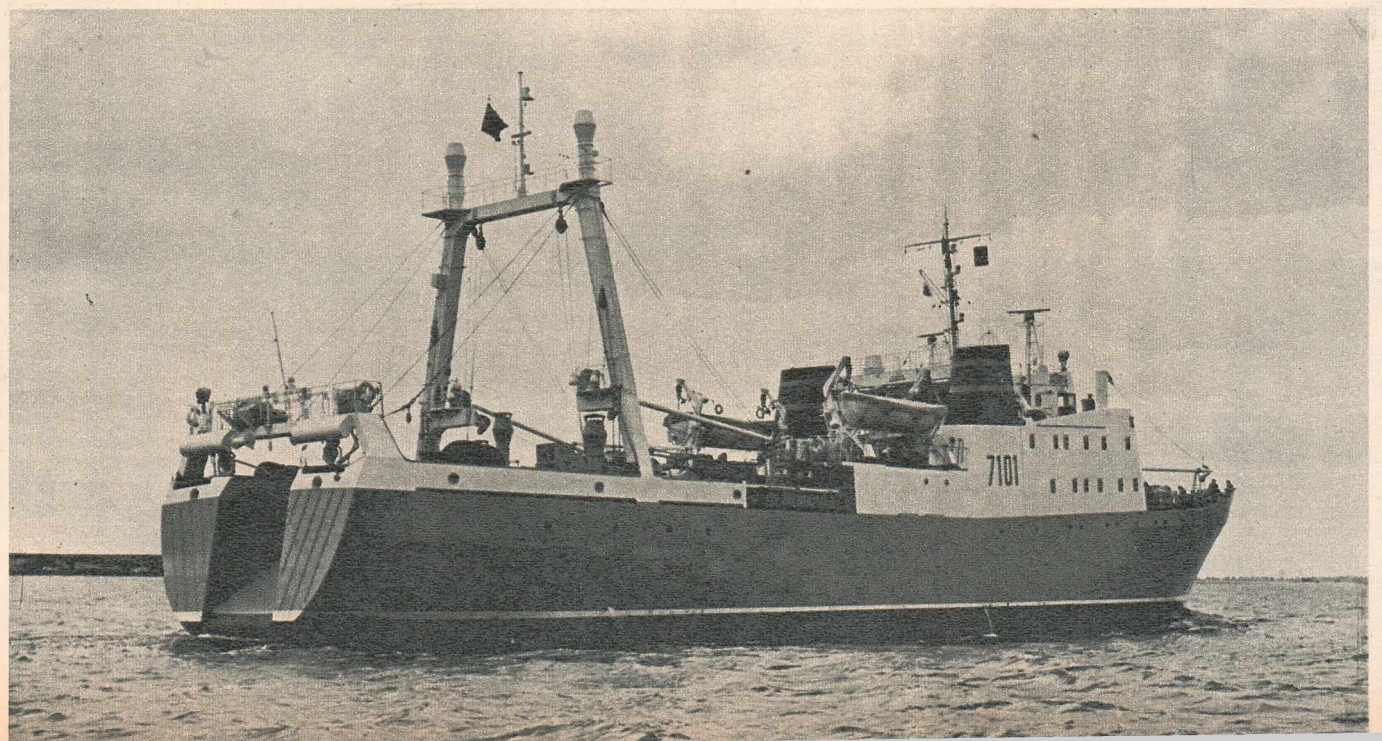
un nou șantier al tineretului

nave la orizont

Două noi traulere sub pavilion românesc pescuiesc în clipa de față în nordul Atlanticului. Sint navele «Razelm» și «Sinoe», construite recent pentru noi la Șantierul naval «Lenin» din Gdansk (Polonia). O dată cu darea lor în folosință, flota noastră de pescuit oceanic numără șase traulere. Lucrurile nu se opresc însă aici. Începînd de la sfîrșitul acestui an ea se va dezvolta într-un mod deosebit. La Gdansk, au și fost lansate de curînd două noi traulere, «Negoiul» și «Ceahlăul», în prezent lucrîndu-se la completarea instalațiilor de bord. Fiecare dintre aceste traulere (ambele de tip B. 22/I) — ne declară tov. Dumitru Măringuș, director tehnic în Direcția indus-

Așa va arăta una dintre noile nave de pescuit oceanic de tip «Atlantic II».

trializării peștelui (M.I.A.) — are capacitatea de a prelucra și de a transporta 800 tone pește congelat (lungimea fiecărei nave: 88 m). Ele vor pleca la pescuit încă înainte de sfîrșitul acestui an în regiunea Labradorului. Alte două traulere se construiesc în prezent în Republica Democrată Germană, la șantierul naval din Stralsund. De data aceasta este vorba de tipul de navă de pescuit cunoscut sub numele de «Atlantic II», un tip foarte modern, cu o capacitate de 500 tone pește congelat; una dintre nave se va numi «Troțuș», iar cealaltă «Mureș». Și ele vor începe pescuitul la sfîrșitul acestui an.

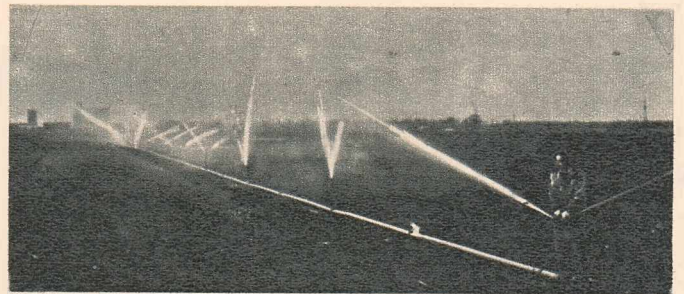
S-a mai contractat — ne-a informat în continuare interlocutorul nostru — construirea a încă cinci traulere, cu termen de predare la sfîrșitul anului viitor

(trei în R.D.G. și două în Polonia). În continuare, alte cinci nave de pescuit oceanic vor fi construite pentru noi în 1972. Tot în același an, șantierul naval din Wismar (R.D.G.) vor construi pentru noi o «navă colector». Este vorba de un vas frigorific de mare capacitate (6 500 tone; lungime 150 m), care va avea rostul de a «aduna» în largul oceanului tot peștele prins de traulere și de a-l aduce în țară. În felul acesta, traulerele noastre vor putea pescui tot timpul, nemaifiind nevoite să se deplaseze de fiecare dată spre țară.

Așadar, flota românească de pescuit oceanic va crește în viitorii 2-3 ani de la șase nave, câte are azi, la 21.

F. URSEANU

apă, ogoarelor

Amplele acțiuni de valorificare a resurselor de apă naturală și de irigare a ogoarelor, care se desfășoară într-un ritm mereu crescînd în ultimii ani, au căpătat în urma recentei Plenare a C.C. al partidului proporții impresionante. În anii viitori, Bărăganul, vestitul grînar al țării, cît și celelalte zone agrare vor fi brăzdate de-a lungul și de-a latul de veritabile riuri, care vor avea drept consecință imediată creșterea producției agricole.

De curînd, în Dobrogea a intrat în funcțiune cea mai mare stație de pompare de pe întinsul ogoarelor țării, cu un debit în faza finală de 120 mc de apă pe secundă. Aceasta va asigura iriga-

rea numai în acest an a 64 000 hectare de teren în zona Carasu. În anii următori, suprafețelor irigate li se va adăuga încă 140 000 hectare.

Nu putem să nu amintim hărnicia oamenilor, concretizată în realizarea în mai puțin de trei luni a montajului principalelor utilaje și a echipamentului electric din stație. Cu toate acestea însă, trebuie să se țină de pe acum seama de necesarul de personal calificat, care să servească pe mai departe utilajele, muncitori specializați în întreținerea și exploatarea sistemului de irigații.

Petre ANGHEL

de ziua internațională a muncii—o amplă desfășurare a energiilor creatoare

Tradiția Înciului de Mai prilejuește în fiecare nouă primăvară amenilor muncii tulburătoare activitate a «ieșirii în lume» cu uciriile și izbînzile lor, cu optimismul planurilor viitoare.

Sărbătoarea de la 1 Mai 1970 fost, o dată mai mult, o zi de ample recapitulări ale realizărilor cucerite de eroica noastră clasă muncitoare, de întregul popor român. Manifestându-și plener satisfacția față de roadele luptei logate ale strădaniilor lor, oamenii muncii din țara noastră și-au afirmat din nou, cu dragoste și recunoștință, unitatea scrisă

în jurul Partidului Comunist Român, al Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, încrederea în politica partidului, care exprimă interesele fundamentale ale poporului, ale cauzei socialismului.

Cu toată vremea ploioasă care a împiedicat demonstrația, Capitala țării a purtat, distinct, amprenta sărbătorească a zilei. Steagurile roșii și tricolore arborate pe toate bulevardele și străzile Bucureștiului, revărsarea generoasă de flori au fost alăturate uriașului buchet al faptelor, pe care bucureștenii l-au pregătit

în cinstea lui 1 Mai. Panourile graficele uzinelor, fabricilor, adună la un loc cifre de o emoționantă vigoare. Iată, bunăoară, pînă în ajunul mării sărbători industria bucureșteană realizase o producție peste plan de 206,4 milioane lei — o cincime de miliard, rodul priceperii și vredniciei muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor din București.

În toate județele țării, oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități și-au dat întâlnire pe străzi sau în cadrul unor însuflețite adunări. Sub drapelul patriei și al partidului,

ziua de 1 Mai a fost sărbătorită cu bilanțuri bogate, care vorbesc de la sine despre noua față a orașelor, despre schimbări esențiale în viața locuitorilor lor. Revărsarea a zeci de mii de oameni ai muncii prin fața tribunelor a evidențiat în expresii sintetice daruri închinete țării întregi: cele aproape 8 000 de tone oțel peste prevederi din partea siderurgistilor gălățeni, primul transformator de 190 MVA de la «Electroputere» Craiova, care se află acum la Porțile de Fier, silueta unei noi platforme industriale, care capătă contur în orașul de pe Bega.

În acest 1 Mai a demonstrat pentru prima oară, la Suceava, coloana oțelurilor, care au raportat elaborarea celei de-a 725-a șarjă. Pe întreg cuprinsul patriei, de armîdeni, poporul nostru și-a dezvăluit ampla dimensiune a energiilor sale creatoare. Animați de sentimentul solidarității cu clasa muncitoare de pretutindeni, cu lupta popoarelor pentru libertate, pace și progres social, oamenii muncii din România, conduși cu înțelepciune de iubitul nostru partid, și-au manifestat convingerea că pe temelia realizărilor de pînă acum vor desăvîrși edificiul înalt al socialismului.

o legiuire de un profund sens etic

Vastul program de organizare a economiei românești, modernizarea bazei tehnico-materiale, dezvoltarea social-economică continuă a țării sînt remarcabile succese obținute de oamenii muncii în îndeplinirea politicii partidului. În ultimele luni partidul și guvernul au luat o serie de măsuri menite să îmbunătățească structurile economice și sociale, cum sînt reglementările privind ridicarea neconținută a calității produselor și serviciilor, ca o condiție esențială a creșterii eficienței activității economice, sau legea privind organizarea și disciplina muncii. La 1 martie s-a încheiat în toate ramurile generalizarea sistemului experimental de salarizare și de majorare a salariilor. Aceste măsuri, care constituie o îmbunătățire substanțială a nivelului de trai, au fost posibile datorită succesorilor dobîndite în creșterea producției și productivității muncii și în creșterea eficienței întregii activități economice. Creșterea venitului național a permis sporirea atât a fondului de acumulare cît și a celui de consum.

În acest context se înscrie și Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., a Consiliului

de Stat și a Consiliului de Miniștri cu privire la majorarea unor salarii tarifare, reducerea și reazezarea impozitului pe salarii și alte venituri. Înainte de toate trebuie subliniată amploarea și eficacitatea acestei hotărîri, deoarece de avantajele bănești pe care ea le creează — adică creșterea salariului — beneficiază peste 2 milioane de salariați, adică peste 40 la sută din numărul total al acestora. La acest număr impresionant trebuie să mai adăugăm alte aproape 2 milioane de salariați cu venituri lunare între 1 200-1 700 lei, care nu vor fi afectate de nici un fel de majorare a impozitului. Tot prin recenta hotărîre se stabilește la 800 lei lunar salariul tarifar minim pe economia națională, ceea ce reprezintă o creștere de 14,3 la sută față de salariul minim de 700 lei stabilit în 1967.

Privită în esența ei, hotărîrea exprimă o realitate economică pregnantă și convingătoare: dezvoltarea armonioasă, continuă, mereu ascendentă a economiei românești, care a permis și a creat condiții pentru îmbunătățirea neîntreruptă a nivelului de trai și de civilizație a poporului nostru.

Hotărîrea vine să afirme un criteriu fundamental al socialismului, adică cel al repartiției după muncă, ceea ce explică marile interese pe care l-a stîrnit în cele mai largi pătri ale societății noastre, ea întrunind o aprobare unanimă pentru caracterul ei nuanțat și nepărtinitor. Realizîndu-se raporturi raționale între venituri, diminuîndu-se în acest fel și unele disproporții, noua legiuire are de asemenea un profund sens etic, prin spiritul ei de dreptate și echitate socială, caracteristic de altfel societății noastre.

Punînd în evidență grija statornică a conducerii partidului și statului pentru creșterea continuă a nivelului de trai, pentru perfecționarea sistemului de repartiție, recenta hotărîre subliniază că progresul standardului de viață depinde nemijlocit de producători, de efortul care trebuie depus pentru sporirea producției și productivității muncii, de continua perfecționare a conducerii, planificării și organizării economiei. Neîndoios că toți oamenii muncii își vor intensifica eforturile pentru a obține, în acest ultim an al planului cincinal, noi succese în dezvoltarea economiei românești.

toate forțele pentru încheierea cît mai grabnică și în condiții optime a lucrărilor agricole de primăvară

Ultimele zile extrem de ploioase au întîrziat încheierea lucrărilor agricole de primăvară. La ora actuală, în condiții meteorologice normale, ar fi trebuit ca semănatul să fie practic încheiat. Din motivele arătate mai sus, însămințările de primăvară au fost executate pe 73% din suprafața planificată. Din datele centralizate la Ministerul Agriculturii și Silviculturii mai reiese că pînă în ziua de 4 mai în întreprinderile agricole de stat a fost însămințată cu floarea-soarelui toată suprafața planificată, semnalîndu-se restanțele la însămințarea porumbului (96% din suprafața planificată) și cartofilor (19%). În cooperativile agricole de producție suprafețele însămințate cu sfeclă de zahăr ating 93% din totalul planificat, la floarea-soarelui 97%, la porumb 67% iar la cartofi 68%. Se remarcă rezultatele bune obținute de întreprinderile agricole de stat din județele Constanța, Tulcea, Galați, Vrancea, Bacău și Vilcea, care au încheiat cu succes semănatul porumbului, precum și regretabilele rămîneri în urma ale unor cooperative agricole din

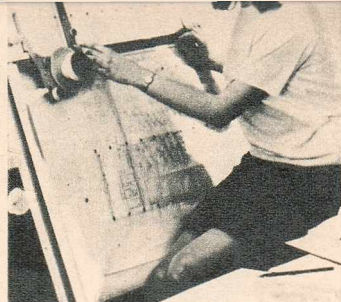
județele Sălaj, Cluj, Hunedoara, Sibiu.

Meteorologii anunță neta ameliorare a timpului. În aceste condiții este necesară o conjugare a eforturilor tuturor lucrătorilor din agricultură pentru încheierea accelerată a lucrărilor de primăvară. Se impune redistribuirea utilajelor, astfel ca județele unde însămințările sînt mult întîrziate să beneficieze cît mai eficient de aportul acestora. Ploile abundente au favorizat apariția și dezvoltarea buruienilor. Este necesar de aceea să se treacă neîntîrziat la lucrări de întreținere a culturilor. Pe terenurile zvîntate trebuie să se execute de urgență semănatul, pentru a se realiza integral suprafața de însămințat prevăzută în plan.

Sînt ore și zile care valorează aur. O concentrare a tuturor forțelor, o muncă avîntată și perseverentă pot și trebuie să determine în următoarele zile schimbarea radicală a situației, în sensul încheierii în condiții optime a tuturor lucrărilor de primăvară.

Mihai GRIGORE

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ

Viitoarele șantiere încep aici.

Fotografie de Sorin DAN

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

metalul

Alături de sporirea productivității, reducerea costurilor de producție, de calitate etc., economisirea de materii prime și materiale stă în atenția planului pe anul 1970, a cărui caracteristică principală este valorificarea superioară și folosirea cu maximă eficiență a tuturor resurselor materiale. Cât de importantă este economia de metal putem vedea din datele statistice privitoare la construcțiile de mașini, una din ramurile importante consumatoare de metal: în greutatea totală finală a produselor se regăsește numai 70-80% din cantitatea de metal supusă debitării. Risipă sau tehnologie inadecvată? Și una, și alta, dacă vrem să ținem seama de pretențiile tehnice pe care le avem față de o industrie modernă. Sau alt exemplu: pentru o tonă de piese bune, turnate din oțel, se consumă în medie circa 1,7 tone metal, iar la piesele de fontă la fiecare tonă de piesă se pierd 80-100 de kg. Ar mai putea fi date și alte exemple, dar ceea ce vrem să subliniem este ideea că una din îndatoririle esențiale care trebuie să stea în centrul preocupărilor unităților economice și implicit a fiecărui muncitor sau inginer este reducerea consumurilor de materiale. În dubla lor calitate, de proprietari și producători, oamenii muncii nu pot fi indiferenți față de bunurile lor.

La secția de turnătorie de oțel a uzinelor «23 August», la majoritatea materiilor prime folosite la elaborarea oțelurilor consumurile specifice se situează sub nivelul anului 1969, fapt care presupune incontestabil serioase preocupări ale colectivului în această direcție. Dacă normele de consum au fost depășite la «aluminiu pentru dezoxidare» și «feromangan 75%», aceste depășiri sînt

justificate de oțelari prin necesitatea asigurării unei dezoxidări avansate a oțelurilor turnate în piese, fapt care își găsește corespondent în procentul mai scăzut de rebut, respectiv 6,3% față de 9,35 la sută cât a fost înregistrat în 1969.

În cadrul producției de piese turnate din oțel, prin aplicarea unui număr însemnat de măsuri tehnico-organizatorice s-a înregistrat o reducere a consumului de metal pe tonă de piesă de 54 kg. Evident, există încă destule posibilități de economisire, mai ales că — cu toate reducerile de consum — încă nu a fost atinsă cota acordată prin planul departamental la normele de consum: 1,84 t/t.

Ample acțiuni de economii de metal au întreprins și alte secții ale uzinelor «23 August». Trebuie remarcat că o importanță hotărâtoare la realizarea acestor economii o au îmbunătățirile aduse tehnologiilor. E cazul secției de forjă, care a început să utilizeze intensiv forjarea pieselor prin matrițare. Noua tehnologie permite, de exemplu, o reducere a consumului de metal de 0,540 t/buc. la locomotiva de 1250 CP.

Experiența ultimelor luni, care au adus în centrul preocupărilor colectivelor secțiilor reducerea consumurilor specifice, precum și studiile fazelor proceselor tehnologice și al fiecărui produs în parte au evidențiat că pierderile de metal pot fi eliminate, că deseori ele sînt determinate de cauze subiective. O bună organizare a muncii, dublată de un spirit mai gospodăresc, iată secretul economiilor de metal.

Ion MAN

să rămii în amintirea cuiva...

În fiecare dintre noi rămîne amintirea cuiva, și la rîndul nostru... Tovarășii de joacă din copilărie se păstrează într-un sîpet scump al memoriei, primul învățător, prima tresărire a inimii, oameni care ne-au fermecat anume amintiri ale vieții, de la care am învățat să trăim frumos...

Am asistat mai deunăzi la evocarea unui tînar: lăsase pe la Institutul de proiectare al județului Galați o diră subțire de umbră. Oamenii își aminteau de el, dar se vedea bine că ar fi vrut să nu-și poată aminti:

— De cum a venit la Galați, proaspăt arhitect, i-am dat un apartament cu două camere (era însurat de curînd), l-am înconjurat cu afecțiune, cu încredere. În perioada stagiaturii nu ne-am putut da bine seama de valoarea integrală a talentului și priceperii

sale. Totuși, scontînd pe surprizele plăcute pe care ni le putea releva într-un viitor apropiat, i-am sporit salariul peste categoria minimă. Dar arhitectul Ion Tîpa ne-a spus... rîspicat: «dacă nu-mi faceți salariu mare, considerați-mă demisionat». Și ne-a părăsît...

În vocea directorului se putea descifra, deopotrivă, regret, neputință, reproșuri. De fapt, tînarul arhitect nu și-a trădat doar colegii de breaslă, s-a trădat pe sine: lucra la proiectul unui complex comercial. Nu l-a terminat, nu l-a văzut cum se încheagă, cum se statornicește în arhitectura nouă a Galațiului. N-o să poată spune niciodată (decît numai mistificînd adevărul): «acolo, în centru sau în Tiglina, există un bloc, un magazin, un cinematograf care s-au născut dintii pe

planșetă, din puterea gîndului meu...». Colegii lui de facultate și de promoție, Sorin Dumitrescu, Nicolae Mitroi, Lilica Pițigoii, au venit, au rămas în Galați și nu sînt doar cetățeni-figuranți ai orașului de pe Dunăre. În efervescența industrială urbană pe care o trăiește această așezare, cei trei tineri arhitecți (alături de colegii lor cu experiență mai veche) navighează din plin în spațiile fanteziei creatoare, prefigurînd, în detalii, conformația Galațiului din anii care vin. Idealurile lor profesionale se contopesc pe de-a-ntregul cu destinul viguros al orașului, care plămădește oțel, construiește vapoare și schimbă mereu și mereu înfățișarea străzilor, a caselor, viața

toată a gălățenilor de azi și de mîine. Arhitectul Ion Tîpa s-a desprins cu ușurință din sfera acestui neastîmpăr vital, a fugit de locul unde i se oferea atingerea unui ideal, pentru o sută-două de lei în plus la salariu. I s-a părut mai importantă această sumă reclamată înainte de vreme (nu era nevoie s-o ceară, dacă o merita!) decît confruntarea cu sine însuși, cu rațiunea de a fi a unui arhitect, a unui om.

Se mai vorbește încă la Galați despre arhitectul «dezertor» Ion Tîpa. Dar amintirea lui nu este dintre acelea pe care ai vrea să nu le poată șterge din memorie trecerea timpului.

V. COSTEA

„madrigalul“, din nou în turneu

Deținînd un repertoriu alcătuit în principal din capodopere ale perioadei cunoscute în muzică sub numele de Ars nova și interpretîndu-le cu o neegalată strălucire, corul Madrigal a stîrnit de-a lungul turneelor întreprinse peste hotare un val de aprecieri și de succese binemeritate. Numeroși iubitori ai muzicii polifonice din străinătate și-au manifestat dorința de a revedea renumita formație corală românească. Recentul turneu pe care corul Madrigal îl va întreprinde în străinătate va recomanda publicului o dată mai mult virtuozitatea artistică a ansamblului bucureștean.

mieii zburdă pe cîmpii, hai să-i numărăm coo-pii!

Am făcut o vizită la oficiul pentru primirea și rezolvarea behăturilor și mehăturilor din județul Ilfov. Prima constatare: gheșul cel mai aglomerat era cel pentru acordarea stării civile mieilor apatrizi. Am adresat cîteva întrebări viitorului șef al oficiului, inginerul Gheorghe Rădulescu:

— Cum se explică încrederea ce vi s-a acordat cînd ați fost selecționat pentru postul de șef al acestui nemaipomenit oficiu?

— Foarte simplu: datorită experienței de care dispun. Organele miliției pot să vă confirme. La ferma nr. 3 a I.A.S.-Borănești, pe care încă o conduc, s-au găsit neînregistrați 1 136 de minori de oaie, adică toți cei născuți în actualul sezon.

— Dar cum de nu protestează medicul veterinar Ștefan Petrescu de la ferma Frumușica a I.A.S.-Sărulești, care de asemeni are o

frumoasă experiență? Dînsul a organizat nu numai neînregistrarea mieilor, ci a fost găsit și cu 52 kg de lînă și 45 de piei netrecute în acte.

— Să nu uităm că la noi, la Borănești, există tradiție. Noi n-am înregistrat micuții și drăgălașii miei nici acum un an. Singurul meu rival serios este economistul fermei zootehnice a C.A.P.-Dridu — Mihai Mihăilă. El nici n-a deschis fișele analitice pentru fătările din acest an. A fost găsit cu 902 miei fără acte de identitate. Din 104 răposăți n-a înregistrat decît două pierderi.

Convorbirea ne-a fost curmată brusc de o zarvă teribilă ce s-a iscat în hol. Se încăieraseră cei 391 de urmași înflăcărați ai berbecilor C.A.P. din comuna Măriuța. Motivul discordiei: cine să-i înregistreze. Jumătate din miei țîn cu brigadierul zootehnist, jumătate cu inginerul Nicolae Tur-

liu, iar al 391-lea se abține.

Ne-am continuat vizita prin sălile de așteptare și am dat peste un tablou straniu. Într-un colț, 12 viței făceau yoga. De fapt, încremeniseră într-o poziție foarte incomodă, cu toate cele patru picioare aduse pe după grumaz. Deasupra lor — o etichetă cu conținut înfricoșător: «I.A.S.-Uzunu, ferma Frățești. Cine va face ca dîșii, ca dîșii să pștească».

— Ce vină își ispășesc acești prejuncani?

— S-au născut mai devreme de termenul planificat.

— Ei și?

— Nu pot fi cuprinși la furajare.

— Dar cine a făcut planificarea? Ei?

— Nu. Dar cei care au făcut-o sînt cuprinși mai de mult la furajare.

Am rămas pironit locului, ca zootehnistul la poarta nouă. Nici n-am putut să-mi închei foiletonul.

Sergiu PONCU

debuturile la editura „mihai eminescu“

La întrebarea noastră privind situația debuturilor la Editura Mihai Eminescu, prozatorul Corneliu Leu, redactor-șef, ne-a comunicat următoarele:

— După cum se știe, nu demult s-au petrecut în sistemul nostru editorial anumite schimbări. În acest nou context, edituri noastre îi revine un rol de seamă în promovarea literaturii originale. Pentru realizarea acestei complexe și de onoare îndatoriri, e lesne de bănuț atenția mărită ce-o acordăm problemei debuturilor. În planurile editurii noastre, lansarea de noi scriitori ocupă un spațiu larg. De la recenta înființare a editurii, amintim câteva debuturi: în proză, Radu Petrescu cu romanul de bun augur «Matei Iliescu», Leonida Plămădeală cu «Trei ceasuri în iad», tot roman; în poezie, debutul interesant al tinărului Nicolae Voicu cu a sa carte de «Poezii», precum și debutul vădind nu numai o promisiune, dar și o certă realizare, al lui Octavian Paler cu «Umbra cuvintelor». Un alt de-

but pe care-l considerăm valoros va fi acela al lui Gheorghe Astalos, care va apărea în vitrinele librăriilor cu două cărți: «Șotron» (poezii) și una de «Teatru».

Până la sfârșitul anului vom mai tipări sub semnătura unor debutanți opt romane, 11 volume de nuvele și schițe, 19 volume de poezie.

În această delicată treabă a intrării în circuitul literar a unor noi nume căutăm ca proaspeții sosiți să prezinte, de la început, unele garanții de dezvoltare. Ne impunem deci o constantă exigență în selecția manuscriselor. Ne vom mări exigența la a doua carte a fostului debutant. Ne vom strădui ca această exigență să crească în raport direct și cu celelalte cărți ale lui. Vrem ca tinerii noștri debutanți, odată editați, să nu devină, cu timpul, senatori de drept printre colaboratorii editurii. Le vom cere o continuă perfecționare, un drum ascendent în maturizarea lor artistică și ideologică.

Traian STOICA

de la studioul de filme „alexandru sahia“

De curind, la Studioul cinematografic «Al. Sahia» a avut loc prezentarea filmelor realizate pe trimestrul I 1970. Vizionarea celor 14 filme — reportaje, documentare și filme științifice — a avut un caracter de lucru, urmărind stabilirea unui «clasament» de măiestrie profesională. Audiența cinematografului documentar la marele public ne obligă, în afara oricărui punctaj, să remarcăm, măcar informativ, aici, câteva din realizările colectivelor de creație din cadrul Studioului «Al. Sahia», care vor fi extrem de bine primite de către spectatori. Este vorba de documentarele: «Mi-a spus o vecină» de Florica Holban, «Virsta opțiunilor» și

«De ce?» de Ioniță Holban — pentru materialul faptic extrem de bogat și de semnificativ pe care autorii și-l extrag direct din viață, prin intermediul unor modalități de investigație cvasijurnalistică — dar și de «Cerul Alunișului» de Ion Bostan, «Pe cîmpul alb «semnul» de Alex. Sîrbu și «Chipuri de lut» de Zoltan Terner. În ansamblu, filmul de scurt-metraj din acest prim trimestru al anului reflectă câteva din caracteristicile documentarului românesc, genul cu adevărat împlinit al cinematografului noastre — vechi și contemporane.

I. NAPI

noutăți aeronautice

Recent, în dotarea detașamentelor de aviație utilitară au intrat elicoptere de tipul K-26, construite pentru Departamentul transporturilor auto, navale și aeriene de către o uzină aeronautică din Uniunea Sovietică. Actualul elicopter, de o concepție modernă, poate efectua multiple operații în scopul deservirii sectoarelor economiei naționale sau solicitărilor vieții cotidiene. Astfel, în misiunile de fertilizare a ogoarelor și combaterea dăunătorilor culturilor cerealiere are o productivitate medie de 250 hectare pe oră, putînd încărcă la bord 800 kg de substanțe chimice. K-26 poate transporta la «cîrlig» un autoturism cum ar fi «Dacia 1100», iar în interior aproape o tonă de mărfuri. Se apreciază că va fi deosebit de eficace în acțiunile de salvare a vitejilor omenești în zonele foarte greu accesibile oricărui alt mijloc de transport. Totodată amintim că are o capacitate de șapte locuri, o viteză maximă de 170 km pe oră și un

plafon de zbor ce circa 600 metri.

O altă noutate în acest domeniu o constituie realizarea avionului utilitar IAR-822. Monoplanul, care urmează a fi dat în exploatare curentă chiar în acest an, are o serie de caracteristici îmbunătățite față de celelalte aparate similare. În urma unor îndelungate și minuțioase probe la sol și în zbor s-a constatat că este ușor de manevrat și poate folosi piste de aterizare și decolare de o lungime redusă.

În acest an, datorită înzestrării cu material aeronautic modern, folosirii mai judicioase a întregului parc existent și îmbunătățirii colaborării cu toate unitățile beneficiare se va realiza o sporire considerabilă a volumului de prestații în agricultură (suprafața terenurilor tratate pe această cale va ajunge la finele anului la un milion de hectare), silvicultură, prospecțiuni geologice, în transportul de călători și mărfuri.

Gh. AGIU

CRONICĂ JUDICIARĂ

nunta, eva și tentațiile

Agencia O.N.T.-Reșița a închiriat microbuzul nr. 31-CS-1687 unui grup de persoane care doreau să se deplaseze, timp de câteva zile, la o nuntă, în Satu Mare. Soarta nuntașilor-excursioniști a fost incredințată șoferului Marian Moise, om considerat drept serios, de 44 de ani, căsătorit, cu copii.

Drumul de ducere a decurs cu bine, cununia a început la timp și Marian Moise a rămas liber prin oraș. A fost invitat cu dragă inimă la petrecere, numai că el își dorea... nunta lui. A cunoscut-o pe M.E.C., o tinărară de 23 de ani.

Prima noapte s-a consumat normal, dacă pot fi numite normale asemenea aventuri întimplătoare. A doua zi, nunta propriu-zisă s-a mutat la restaurant, iar minilogodna șoferului — la Baia Mare. Angajatul O.N.T. a oferit partenerii sale (care se mai numea și... Eva) plăcerea unei excursii clandestine la Baia Mare. Microbuzul era doar la dispoziția lui și raționamentul lui M. Moise față de folosirea bunului obștesc și de încălcarea notei de plată a excursioniștilor trebuie să fi fost: «unde a mers mia, meargă și suta».

Poate că totul s-ar fi sfârșit cu bine și cu o cursă ilicită dacă șoferul nu s-ar fi lăsat tentat și de un al doilea fruct oprit: alcoolul. Iată programul distracțiilor din seara cu pricina (în ore aproximative): 20,00—21,00 — consumație la restaurantul «Dacia» din Satu Mare; în jurul orei 21 se pornește în escapada nocturnă către Baia Mare; pe la ora 22,00—23,00 — popas și consumație la un local turistic din comuna Livada; 23,00—0,30 — popas mai lung — «pe dreapta» — între comunele Livada și Iojib.

Ora 0,45! Microbuzul gonește pe drumul național 1 C. Marian Moise moțăie, aparatul de radio al mașinii cîntă, M.E.C. e veselă-veselă, fredonează continuu în ritm cu radioul.

Este ora 0,50 cînd mașina intră în raza comunei Seini. La km 172 + 200 se angajează pentru trecerea unui podet. În clipa aceea șoferul Moise Marian pierde controlul volanului, părăsește partea carosabilă a șoselei, parcurge 47 m pe acostament și izbește violent parapetul podului.

Din șocul izbiturii, pasagera a fost proiectată prin parbrizul mașinii și aruncată înaintea vehiculului. La rîndul lui, microbuzul a urmat prin aer traiectoria victimei, prăbușindu-se peste aceasta.

Rezultatul nesocotinței lui Moise Marian ca șofer, ca soț, ca om ce avea incredințat un bun al statului: moartea pasagerei, avarierea jumătății din față a mașinii (devez estimativ 20 000 de lei) și — de ce nu? — ...lăsarea adevăraților nuntași pe jos.

SALA PAȘILOR PIERDUȚI

ÎN LUNA MARTIE, serviciile specializate ale Administrației de stat loto-pronosport au descoperit că peste 100 din lozurile în plic de cite o sută de lei, care fuseseră decontate, erau false. Faptul a fost sesizat organelor de miliție. În următoarele 30 de zile autorul înșelătoriei a fost descoperit în persoana lui Constantin Bălan, de 23 de ani, fără (altă) ocupație, domiciliat în orașul Bistrița.

*2

ȘAPTE BRACONIERI din comuna Viișoara-Teleorman s-au dus la pescuit nocturn cu... autocamionul la balta comunei vecine — Furculești. Reușiseră să scoată la mal 220 kg de pește (noroc sau ghinion?) cînd, în plină activitate, au fost surprinși de organele miliției. Reținem numele șoferului Datcu Ion, care pe lângă braconaj se face vinovat și de cursă clandestină cu autocamionul C.A.P.-Viișoara.

Sergiu ANDON

unde e „modul“?

Treburile reportericești, purtîndu-ne și la C.I.L.-Pipera, ne-au permis să stăm de vorbă cu o serie de tovarăși din conducerea combinatului. Printre altele, am aflat că e necesară o cit mai largă popularizare a mobilierului de bucătărie «Modul», care datorită calităților sale, atît în ce privește materialul din care e construit, cit și în ce privește forma (corpuri diferite ca dimensiuni și format, ce permit cele mai variate asamblări), s-a dovedit a fi de o înaltă funcționalitate.

Au trecut de atunci cîteva luni. Dar neuitînd cele discutate cu tovarășii de la C.I.L.-Pipera, recent, pornind să-mi cumpăr un dulap de bucătărie, m-am hotărît pentru «Modul».

Căutînd un magazin de specialitate, m-am oprit la unitatea nr. 11 a O.C.L. Mobila din Calea Moșilor 149, a cărei titulatură este «Bucătăria».

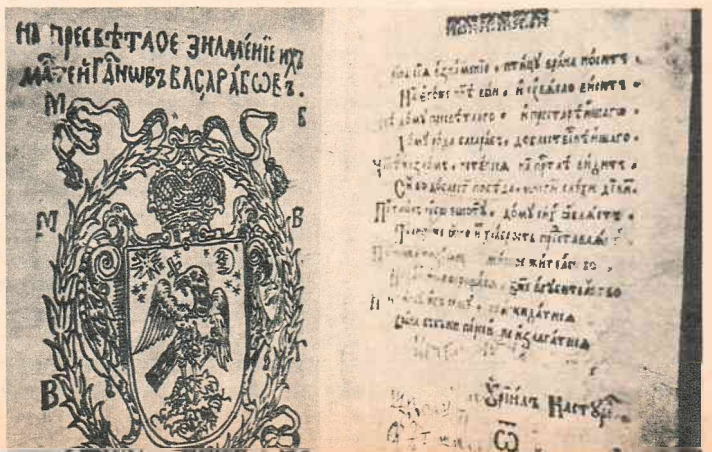
Într-adevăr, unitatea nu vinde decît mobilier de bucătărie. Dar foarte greu îți poate oferi ce ai nevoie. Vom trece mai în fugă peste incompetența și lipsa de politețe a celor ce prezintă și vînd mobila în acest magazin (niște vînzători și un gestionar plictisiți nu răspund sau cel mult răspund în silă, prin monosilabe și fluierături, la întrebările prezumtivilor cumpărători), deși socotim că e necesar ca tovarășii din conducerea O.C.L. respectiv să vadă dacă cei în cauză au cit de cit chemare și pregătire pentru profesiunea pe care și-au ales-o.

Să revenim însă la temă. În magazinul de specialitate «Bucătăria» nu am aflat decît vagi urme din «Modulul» căruia i se face atîta reclamă: doar două corpuri verticale de dulap, două, ca pentru dispensar (dacă n-ar fi fost murdare, zgiriate, rupte la colțuri). «Altceva, nu avem» — ne-a spus gestionarul, după numeroase insistențe. Cit privește alte tipuri de mobilier de bucătărie din corpuri asamblate ce erau expuse, erau inabordabile: «Acestea sînt doar modele. Nu se vînd!»

Întrebăm pe cei în drept (O.C.L. Mobila și Direcția generală comercială a Municipiului București): de ce garniturile de bucătărie «Modul» nu pot fi aflate nici măcar într-un magazin specializat? Nu sînt ele livrate oare de producători? Pe cite am aflat de la combinatul ce le produce, alt motiv care să explice lipsa garniturilor «Modul» din unele magazine, în afara dezinteresului organelor comerciale, nu poate exista.

V. SAVIN

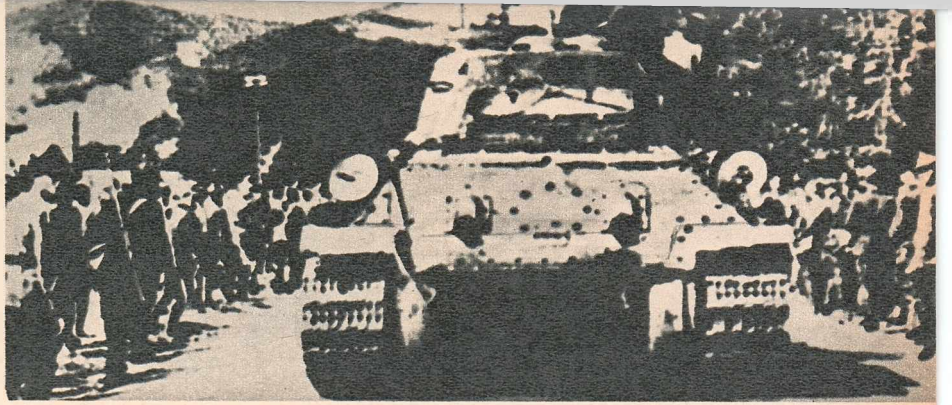
Recent, Muzeul județean de istorie din județul Prahova și-a îmbogățit colecțiile cu cîteva opere de valoare: «Pravila de la Govora», tipărită în 1640, Documentul de restituire a averilor Goleștilor de către domnitorul Grigore Ghica, precum și un document original semnat de Scarlat Ghica (în fotografie).

mate ale celorlalte state ale coaliției antihitleriste, eroii mișcării de rezistență de etutindeni, spre toți cei care și-au dat viața în lupta pentru nimicirea fascismului.

«Victoria epocală asupra fascismului în cel de-al doilea război mondial — apreză tovarășul Nicolae Ceaușescu — a demonstrat încă o dată, la scara celei mai nple înclășări din cîte a cunoscut istoria, forța cu care popoarele se ridică în apărea unei cauze drepte, adevărul incontestabil că rolul hotăritor în făurirea istoriei, apărea libertății și independenței naționale îl au masele populare, milioanele și ilioanele de oameni ai muncii de pretutindeni. Războiul antifascist a relevat că icit de mare ar fi potențialul aruncat în luptă de forțele reacțiunii, oricît de puterce ar fi armatele imperialiste invadatoare, ele nu pot înfringe voința de libertate a poarelor, dorința acestora de a-și hotări singure soarta».

Evoluția postbelică pe arena mondială pune cu pregnanță în evidență ascensiunea ezistibilă a forțelor revoluționare, progresiste, care dau expresie intereselor vitale e popoarelor, ele — și nu imperialismul — influențind în chip determinant cursul enimentelor. Ocrotirea prezentului și asigurarea viitorului generațiilor ce ne vor ma impun ca un comandament suprem al contemporaneității consolidarea frontului iașelor forțe antiimperialiste, al căror factor principal este sistemul mondial soalist, care, acționînd unite, dispun de capacitatea de a zădărnici tentativa oricui încerca să transforme globul într-un nou cimitir universal. Acționînd hotărît în rest front, poporul român, la cea de-a douăzeci și cincea aniversare a Zilei Victoriei, aripat de mărețul program de înflorire a patriei elaborat de Congresul al X-lea al rtidului, își reafirmă voința nestrămutată de a-și aduce în continuare contribuția înțelegerea și cooperarea între națiuni, la lupta împotriva reacțiunii imperialiste, salvardarea păcii — bunul cel mai de preț al întregii omeniri.

Poporul român s-a angajat cu toate resursele materiale și umane, cu întregul său potențial de luptă în războiul drept, eliberator, antihitlerist. Armata română, alături de Armata sovietică, a alungat prin lupte grele trupele hitleristo-horthiste din Transilvania, eliberînd întregul teritoriu al patriei, a luat parte activă la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, luptînd cu eroism pînă la înfringerea definitivă a Germaniei fasciste.

În fotografie: infanteriști români și tanchiști sovietici pe șoselele Transilvaniei spre o nouă poziție de luptă (septembrie 1944).

Populația unui sat eliberat din apropierea orașului Tg. Mureș întîmpină cu dragoste trupele române eliberatoare (septembrie 1944).

Coloană blindată românească în apropierea orașului Carei (25 octombrie 1944).

cartuș, pînă la ultima picătură de sînge. În zilele din urmă au fost copleșiți de numărul mare al hitleriștilor. Mulți au căzut în luptă; alții au fost capturați. Printre aceștia se afla și căpitanul Teodoreanu, pe care hitleriștii l-au schingiuit și ucis mișelește.

În galeria eroilor noștri și-au înscris numele caporalul Vasile Păvăloaie, sergentul Dumitru Bîrnă, care au luptat cu vitejie și au spărat pînă la ultima suflare baricada anti-fascistă de la Drăceni. Pilduitoare a fost dîrzenia cu care ostașii de sub comanda locotenentului Eugen Gozman și-au îndeplinit misiunea. Nici focul ucigător al artileriei inamice, nici înverșunarea vrăjmașului, nici terenul accidentat nu au putut stăvili elanul ofensiv, hotărîrea lor nestăvilită de a nimici cît mai repede rezistențele aflate în

această zonă, de a străbate ultimele creste carpatine, de a ajunge pe meleagurile maramureșene, care își așteptau eliberatorii. Exemplul personal al comandantului era însuflețitor. În fruntea oștenilor săi, bravul ofițer s-a avîntat la atac cu mîinile încleștate pe pistolul automat. Un glonte ucigaș i-a curmat viața. Puterea lui de sacrificiu a sporit dîrzenia ostașilor săi, care au asaltat și nimicit rezistențele inamice.

Eroismul și vitejia ostașilor români și sovietici, glorioasele lor fapte de arme vor rămîne pentru totdeauna în memoria noastră, a tuturor, ca o pildă înălțătoare și un îndemn în munca făuritorilor de viață nouă, a apărătorilor independenței și suveranității patriei socialiste.

NEVĂZUTUL

Cînd a sunat goarna războiului de eliberare națională de sub jugul fascist eu eram poate unul dintre cei mai tineri oșteni ai țării, începe să-și depene firul amintirilor tovarășul Lungu Marin. În toamna anului 1944 nu împlinisem încă 9 ani și eram copil de trupă în Regimentul 40 infanterie. Vestea întoarcerii armelor a fost primită de ostași

cu o bucurie fără margini. Dorința lor fierbinte era să dea piept cu dușmanul cotropitor de țară. Dorința lor devenise și dorința mea. Doar eram ostaș... Și am ieșit la raport ca să plec și eu pe front. Comandantul diviziei, regretatul general Costin Ionașcu, mi-a răspuns: «Asta nu se poate, soldat Lungu Marin. Ești prea mic pentru a lupta în război».

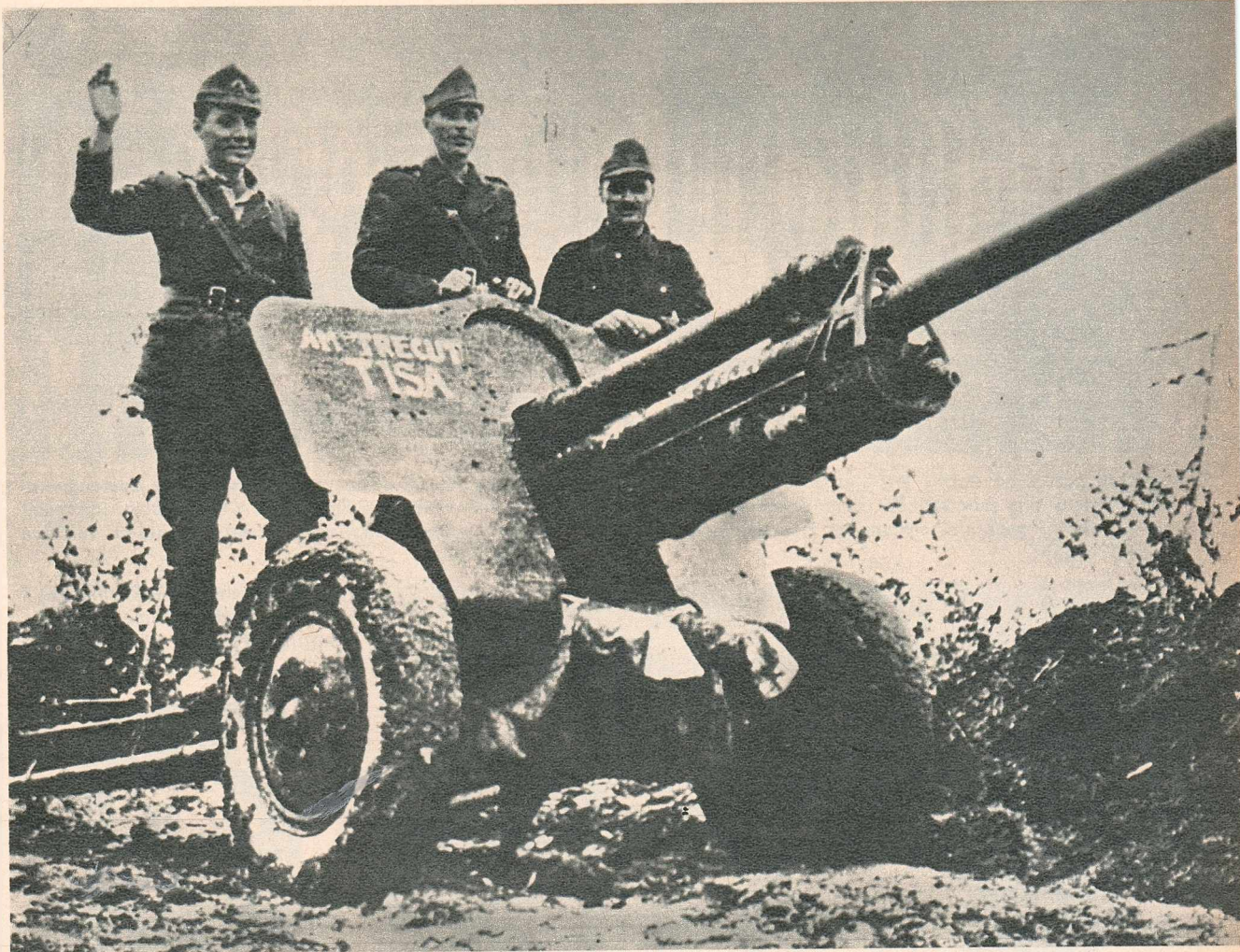
Am plecat privirea supărat. Dar cînd coloana a pornit spre gară m-am furișat într-o căruță militară și-am plecat cu unitatea. Pe pozițiile de luptă am ajuns în primele zile ale lunii septembrie 1944. La început făceam și eu ce puteam. Eram folosit drept curier între subunități, telefonist ocazional, fiind apoi inițiat în arta de a fi cercetaș. Au urmat zile și nopți de muncă, de exerciții.

Am primit apoi primele misiuni. Îmbrăcat în straiele populației locale am fost trimis în spatele inamicului, de unde am reușit să mă întorc cu informații prețioase. Ele au fost folosite în acțiunile purtate de unitățile noastre pe Mureș, pe dealul Singeorgiu, în localitățile Cipău, Cornești, Iernut, apoi la Apahida și Cojocna. Porecla «Nevăzutul» pe care o primisem devenea renume. Pe piept strălucea prima decorație.

Drumul de luptă al mării unități a străbătut podișul transilvan, continuînd înaintarea

pe teritoriul Ungariei și Cehoslovaciei. În numele libertății și prieteniei, ostașii noștri se avîntau în vîltoarea luptelor. Organizarea acțiunilor necesita informații, cît mai multe și mai precise. Primeam mereu noi și noi misiuni de cercetare. M-am strecurat în periferiile orașului Debrețin și am adus informații despre deplasările forțelor inamice. Am cercetat zona orașului cehoslovac Banska Bystrica și am descoperit obiective importante în dispozitivul hitlerist. Pentru modul în care mi-am îndeplinit datoria am primit încă două decorații și am fost avansat la gradul de caporal.

În ultima misiune mi-a fost dat să trec prin grele încercări. Trupele noastre duceau lupte înverșunate în zona orașului cehoslovac Kremnica. Împreună cu o grupă de cercetare trebuia să ne strecurăm în dispozitivul inamic, să descoperim amplasarea depozitelor de muniții care urmau să fie bombardate și distruse. În timpul acțiunii am fost descoperit de cîinii unui pichet de pază, am fost încercuit și luat în captivitate. La toate amenințările hitleriștilor am rămas mereu «surdomut», așa cum mă învățase ofițerul meu instructor. Peste puțin timp războiul s-a terminat. Ziua Victoriei a însemnat și pentru mine ziua eliberării.

Artileriști români care au înscris pe ațelul tunului «Am trecut Tisa» (octombrie 1944).

Generalul de corp de armată Nicolae Șova, comandantul Corpului 7 Armată, urmărind desfășurarea operațiilor la un punct de observare pe frontul din Budapesta (ianuarie 1945).

COSMOS

...Deci și cosmonauții mor. Ne-am dat seama de asta într-un mijloc de aprilie, când în zona climei continental-excesive ploua cu petale de zarzăr. Și ne mai dădusem seama și altă dată, dar atunci fusese alt fel...

Când a murit Gagarin, am simțit că moare ceva în mine. A doua zi am continuat să trăiesc ca și pînă atunci, și totuși alt fel. Parcă trăiam mai puțin, ca după ultimul suris al lui Vaskhanski sau după moartea lui Blaiberg, decanul de supra-viețuire al celor cu inimă de împrumut... Sau ca atunci când au murit cei trei cosmonauți americani carbonizați la sol într-o capsulă Apollo... Sau ca atunci când am citit într-o banală notiță de ziar despre moartea cosmonautului Pavel Beleev... Omul acesta a murit de ulcer, de edem pulmonar și de stop cardiac! Ce stupid, ce anacronic sună uneori constatările clinice ale medicilor!

Cosmonauții ar trebui să moară în înălțimi intangibile, să rămână torțe vii în conștiința noastră, să-și lase cenușa purtată de vidul cosmic spre alte planete, unde din ea să renască legende mai nobile, mai drepte, mai simple și mai verosimile decît legendele apariției vieții pe pămînt...

Două categorii de oameni mi s-au părut în epoca noastră uluitoare: cosmonauții și cei care s-au supus de bunăvoie unui transplant de inimă. Sfirșitul celor din urmă era previzibil, umirea era generată doar de amînarea scadențelor ineluctabile, de sfidarea unei morți iminente, de crîncena speranță a supraviețuirii, de foamea și dorul de viață...

Intrînd în navele lor, încă de la prima încercare a costumului de scafandri selenari cosmonauții îmbrăcau cămașa morții. Dar a unei alte morți, care nu purta numele de ulcer, de edem pulmonar sau de accident automobilistic. Ciudat, pînă acum au murit șase cosmonauți, șase visători, șase oameni făcuți parcă dintr-un alt material decît noi, pămîntenii, și nici unul dintre ei n-a murit în cosmos, dincolo de pămîntesca noastră atmosferă, acolo unde erau singuri, liberi, și întreaga planetă tremura pentru viața lor.

A tremurat la fel pămîntul în acel mijloc de aprilie scîldat în petale de zarzăr, pentru viața celor ce trebuiau să treacă la 128 de kilometri de Terra și să se piardă în infinit după ce aveau să salute de la distanță planeta albastră care îi zămisliuse... A tremurat toată planeta pentru trei vieți omenești, și în Vietnam mor poate cite trei oameni pe minut.

În sfîrșit, mi-am zis cu erezie în acel mijloc de aprilie scîldat în petale de zarzăr, în sfîrșit, trei care au reușit să scape... Dar n-au reușit, i-a adus înapoi tehnica lumii moderne, i-a restituit solului, cu spaimele lor inimaginabile și de nedescris, căci așa cere codul cosmonauților, spaimele să nu fie spaime, iar dacă e ceva de descris, să rămînă numai curajul... Dar spaimele astea se pare că rămîn îndeajuns de omenești ca să-i lecuiască pe unii definitiv de zbor și să-i transforme în oameni obișnuși, puși să-și scrie în antrepriză odiseea supraviețuirii sau să o povestească prietenilor la barul din colțul străzii contra unui rînd de pahare pline... «Uneori se fac pariuri la „Fran și Gerry”, barul din vecinătate — declara trăgătorul Shumard care a fost la bordul avionului Enoia Gay trimis deasupra Hiroshimei — dacă eu am fost sau nu membru al echipajului. Eu las trecutul în pace. Nu mă deranjează...»

S-au făcut relatări cu lux de amănunte asupra mării aventuri a lui «Apollo 13», generos asigurată de certitudinea restituirii. Acum ne-am mai calmat. Probabil că Houstonul n-a avut nici o clipă de angoasă reală, de incertitudine, de disperare, altfel n-ar fi relatat cu atîta calm și promptitudine detaliile dramei posibile. Dar eșecul trebuia transformat în succes, și succesul nu se obține fără publicitate. Oare cei din capsula extraterestră știau că n-aveau de ce se teme? Că jos, acolo pe elipsoidul albastru, înconjurat în nori pufoși, îi aștepta ulcerul duodenal, accidentul rutier, cu un cuvînt, moartea banală?

Sau drama era cu adevărat posibilă, — și n-avem motive temeinice să ne îndoim de asta — atunci de unde sursa aceluia cinism de un calm dezarmant, lipsa totală a pateticului din răspunsurile celor intervievați în conferințele de presă transmise în mondoviziune?

Poate sînt eretic. Dar am voie să gîndesc. Ne vom obișnui și cu morțile în cosmos. Dar pînă acum nimeni n-a murit «acolo». S-au întors.

Și prin asta mi se pare că rămîn cei mai supremi pămînteni, că viața le-a dat tot ce are mai sublim, un singur lucru refuzîndu-le (deocamdată): altă moarte decît a pămîntenilor de rînd...

Și îmi apare în gînd Valea Plîngerii din poveste, căreia nu i-a supraviețuit nici un Făt-Frumos, nici cel ce dăduse de formula magică a Tineretii fără Bătrînețe și a Vieții fără de Moarte...

Căci îi zămisliuse acest pămînt, leagănul celor mai splendide basme, locul unde există Valea Plîngerii, pe care nimeni, încă, n-a putut-o evita...

Faptele de arme ale trupelor române în războiul antihitlerist au fost citate de comandamentul român prin numeroase ordine de zi pe întreaga armată.

În fotografie: generalul de divizie Leonard Mociulschi, comandantul Diviziei 3 munte, decoraînd ostașii ce s-au distins în cursul unor lupte din Ungaria (decembrie 1944).

Aviatorii care s-au distins într-o acțiune de luptă în Cehoslovacia sînt felicitați de comandantul Corpului aerian român, generalul comandant Emanoil Ionescu (martie 1945).

Generalul de corp de armată Atanasiu Vasile, comandantul Armatei 1 române în luptele din Cehoslovacia, împreună cu alți generali analizînd planul operațiilor militare (aprilie 1945).

Tanchiști români din Regimentul 2 care de luptă acționînd în Austria (aprilie 1945).

25 DE ANI

Începînd de la 23 August 1944 și pînă la încheierea războiului în Europa, efectivele militare angajate de România în acțiunile contra trupelor fasciste s-au ridicat la 538 536 militari.

Înfruntînd dușmanul timp de 260 zile, armata română a pătruns peste 1 000 km în dispozitivul inamic, de la Mureș pînă în apropiere de Praga, a străbătut 17 masive muntoase mai importante, dintre care unele pe timp de iarnă, a forțat 12 cursuri mari de apă, a eliberat 3 831 localități, dintre care 53 orașe; 170 000 de militari români s-au jertfit în acțiunile contra cotropitorilor hitleristi, pentru cauza libertății.

În fotografie: unitate română trecînd prin Banska Bystrica după eliberarea orașului (martie 1945).

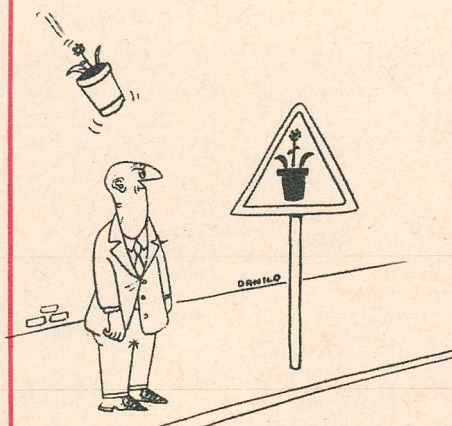

UMOR DE PESTE HOTARE

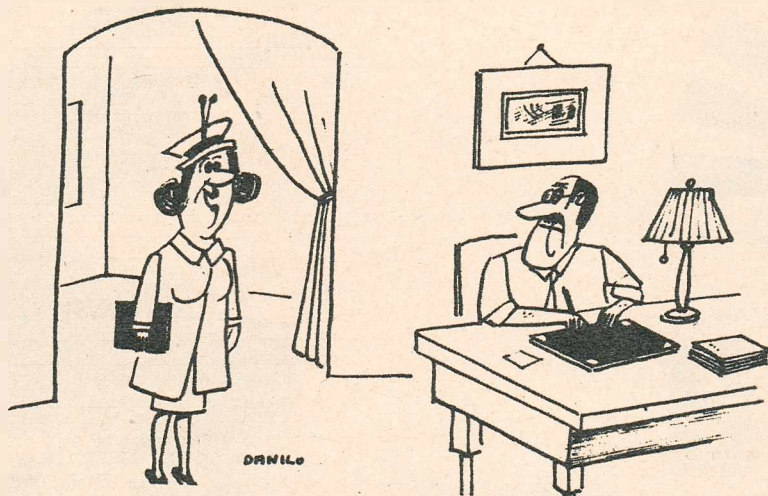
De-ale automobiliștilor...

— Suflă, te rog!

— Dar ăsta ce semn o fi?...

DANILO

— De astă dată n-am avut nici un necaz cu mașina, dar am uitat unde am parcat-o!

— Aș dori să-mi schimb mașina. Vreau una mai rapidă.

FLORI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2							R	O	N	D
3										
4	G	A	R	O	A	F	E			
5	2	I								
6			P							
7		L								
8		O								
9		P								
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Aria florilor — Florile vieții (sing.). 2) Dat... de florile mărului — Strat de flori. 3) Mîngieri solare — Cîțiva stînjini de pămînt. 4) Cunoscutele flori ale lui Luchian — Pentru tine. 5) Zid spart! — Inflorescențe ale unor arbori. 6) Scapără scînteii (pl.) — Ciocirlia. 7) Au ieșit la lumină — Curge! 8) Una cu pămîntul (mit. pop.) — Nu-i de florile mărului (fem.). 9) Botezul focului — Calif arab. 10) Precum culorile florilor — Parfum. 11) Vuit (pop.) — Spin à la «Urzica».

iubitor de trandafiri — Floarea din Hawaii. 2) Roz...e!... 3)... și iar roz e! — Se leagănă în vînt (pl.). 4) Într-un cuvînt: a sădi! 5) Tei! — Haine vechi! 6) Floarea vîrstelor. 7) Roman de Chateaubriand — Ape! 8) Rimă pentru flori! — Un buchet pentru dezlegători! 9) În floare — Dragoste. 10) Apă cu gheață (pl.) — Iris! — Prieten de departe. 11) Calde! — Înflorit (fig.).

Toma MICHINICI

VERTICAL: 1) Loc natal al unui mare

Dicționar: GIA, INII.

Dezlegarea jocului MAI, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) FIERE — TOCA. 2) LUNA — RODIT. 3) ON — CIOCAN. 4) RIGID — MICU. 5) AE — TEMA — IN. 6) R — F — MAIALE. 7) IIS — I — LEA. 8) INCET — DEAL. 9) CARABUS — T. 10) BATATORITA.

Pentru ca ceasul al doisprezecelea să bată la timp e necesar ca mecanismul să funcționeze perfect în fiecare clipă. Adică, să fie punctual, să fie ritmic. Această lege se aplică invariabil și pe șantierele de construcții. Dar conform unei «tradiții» și contrar dezideratelor economiei moderne, constructorii — inclusiv colaboratorii lor — contează uneori prea mult pe eroismul ultimului moment. Totuși, chiar în lumea schelelor anul nu are decât patru trimestre.

Ne-am deplasat pe două șantiere de interes republican, încercând să aflăm «ora exactă» la încheierea trimestrului I.

Primăvara,
generoasă
în ploi,
a lăsat
amintiri
nu numai
prin revărsarea
Dunării, ci și
pe șantier. N-ai ce face
— sint
și «condiții
obiective»
potrivnice...

CEASUL al 12-lea

BATE ÎN FIECARE TRIMESTRU!

Anchetă realizată de Viorica CIORBAGIU și Sergiu ANDON — Fotografii de Eugen IAROVICI

„PE ROZE” SAU „PE BUTUCI”?

— Deci situația e roză...

— Da. Condițiile de pe șantier...

Îl privesc cu consternare pe omul din fața noastră, dar dinsul părea că nu bagă de seamă. Uimirea venea de la o totală nepotrivire cu referințele pe care le căpătasem despre șantierul fabricii «Textila dunăreană». La centrala Băncii de Investiții am aflat că «ritmul e nesatisfăcător»; directorul sucursalei Ilfov taxa șantierul ca «slab», și iată, directorul filialei Giurgiu a Băncii de Investiții, tovarășul Vasile Tănase, nu observă subtextul întrebării noastre și confirmă, senin, că «situația e roză». Pe cine să crezi? Logica și bunul-simț te obligă să-i dai crezare celui de-al treilea — reprezentantul imparțial, obiectiv, al unui for care trebuie să vegheze la respectarea disciplinei financiare

și, implicit, a ritmului lucrărilor pe șantierele mari sau mici. Dincolo de rolul său în politica de investiții, directorul de la Giurgiu este omul care se află zi de zi acolo, «la fața locului». Deci, cum nu ar fi bine informat chiar și asupra amănuntelor din viața șantierului fabricii textile?

— Cum să ne explicăm totuși că opiniile dv. sint diferite față de cele care ne-au fost comunicate la București? Doar nu s-au alcătuit din senin, ci pe baza unor comunicări provenite de la dv...

— Ei da, ne-am gândit și noi că cinci milioane, față de aproape 67 milioane, e cam puțin. Dar șantierul s-a atacat cu întârziere, timpul a fost nefavorabil, constructorii s-au străduit cit au putut...

În sfârșit, o rază de lumină a început să clipească în hățișul de nedumeriri. Va să zică, șantierul celei mai mari țesătorii din țară și-a propus să realizeze în trimestrul I, 5 480 000 lei din planul valoric anual de 66 800 000 lei. Comentariile sint inutile pentru oricine alături cele două cifre și are în vedere că un an este compus din patru trimestre (chiar dacă lucrările de început nu reprezintă

valori importante).

După efectuarea acelei simple operații aritmetice, ar mai conchide oare cineva că situația șantierului din Giurgiu este roză?

Am sperat ca la beneficiar lucrurile să capete și mai multă limpezime. Nu fiindcă, dintotdeauna, beneficiarul și constructorul au fost nemulțumiți unul de celălalt. Dincolo de aparențe, «cearta» lor este echivalentă cu însăși colaborarea obligatorie pentru același final. Directorul fabricii abia început, ing. Gh. Gagiu, și inginerul responsabil cu investițiile, Nicolae Drăgănescu, ne înșală o dată mai mult așteptările. Dintr-o lungă discuție cu beneficiarii a ieșit o și mai lungă... expunere de motive: că șantierul aprobat în 17 iulie a fost început, practic, la sfârșitul lunii octombrie, începutul lui noiembrie, pentru că au durat formele de scoatere a amplasamentului din circuitul agricol, amplasamentul însuși a fost modificat, apoi iarna, ploile, poligonul de prefabricate care confecționează stâlpi mai stă încă «sub apă» etc., etc., etc., Chiar dacă gazetarii au faimă proastă, în sensul că sint, invariabil, cusurgii, nici pe departe nu contestăm că este ceva

adevărat în spusele interlocutorilor noștri. Dar...

— La 30 septembrie sosesc primele 100 de războaie de țesut, urmate pînă în noiembrie de restul, care completează totalul de 476 bucăți. Montajul războaielor trebuie să înceapă la timp, adică hala să fie închisă și izolată.

Beneficiarului încă nu i-a ajuns cuțitul la os. Dar după cum se vede din precizarea sa de mai sus, nu e mult pînă atunci. Or, în paralel cu lucrările de bază, la țesătorie se mai execută lucrări din proiectul de organizare a șantierului. Betonul se aduce de la complexul zootehnic, stația centralizată abia se execută; drumurile sint desfundate, și cînd plouă, lucrul se oprește pentru că utilajele de construcții degeaba se încumetă să lupte cu munții de glod clisosi...

— Da, situația nu-i de loc roză, dar eu sint optimist! — declară ing. Drăgănescu. Directorul filialei băncii, care asistă la discuție, a devenit, dinsul, în schimb și cu totul pe neașteptate cam sceptic.

— Pe ce vă sprijiniți optimismul?

— Întii, că noul sistem de salarizare îi

bligă pe constructori să realizeze nu numai lanul valoric, ci și fizic, altfel îi costă din unghia...

Șeful șantierului, ing. Mircea Pop, era lecat la o sedință în București, așa că n-am avut să-i aflăm părerea. Discuția cu «constructorul», în persoana a doi reprezentanți fost totuși deosebit de revelatoare. Unul dintre interlocutori, tânărul inginer (încă tagiar) Nicolae Mihalcea, este șeful compartimentului programare. Ține fișe aparent complicate (adică nu numai aparent...); deasupra mesei, pe pereți, grafice, situații — un întreg program strategic. Este așa-zimutul «drum critic» aplicat pe un mare șantier industrial, după care, simplist explicat, toate fazele de construcții cu durată prestabilită se urmează strâns, riguros, șnur, cum se zice.

Am încercat o traducere a citorva aliniate — rezultatul activității de programare a mașinii electronice, care se află în București. Iată câteva mostre: din 16 grinzile principale, care trebuiau montate (față de graficul «drumului critic») până la 4 mai, nu se montase la 24 aprilie nici una. Dacă cineva vrea să-și imagineze că între 24 aprilie și 4 mai este de-ajuns timp, atunci trebuie să adăugăm că fiecare grindă cîntărește peste 36 de tone. Să admitem că montorii șantierului din Giurgiu sînt năzdrăvanii din poveste. Nici o minune nu ar fi însă de folos înainte ca grinzile care se află «pe butuci» să treacă prin operația de post-tensionare. Această operație o realizează o echipă specializată din București, care este așteptată cu suflul la gură, dar întîrzie...

Și-apoi grinzile trebuie și ele prinse la înălțimea unor stâlpi prefabricați de beton. În grafic, data terminus pentru montarea stîlpilor este tot 4 mai. Dar la 24 aprilie, realizarea, în proiecte, era de 30%. Betonul și cofrajele pentru fundații se prevedeau a fi terminate la 11 și respectiv la 17 aprilie. Deși în aceste ultime două cazuri procentele erau mult mai ridicate la 24 aprilie, se cheamă

că «drumul critic» n-a fost parcurs pînă la capăt, în timp util.

— Și dacă faceți mereu concesii față de prescripțiile stricte ale acestei metode științifice, atunci cum vor arăta rezultatele experimentării?

Inginerul Nicolae Mihalcea nu-și poate opri un zîmbet cu tîlc:

— Păi, readaptăm termenii în funcție de condiții!

Îi compătîmim sincer pe constructorii că i-a plouat, i-a nins, că nu le merge stația de beton și că încă nu știu de unde vor lua panourile prefabricate pentru închiderea halei (!!). Dar dați-ne voie să ne întrebăm: cum se poate concepe aplicarea «drumului critic» pe un șantier unde operațiile se execută de-a valma, care nu este organizat nici măcar la un nivel mediocru, dar mite să se poată pretinde model în materie? Oare Trustul nr. 1 din Ministerul Construcțiilor Industriale n-a avut în vedere discrepanța flagrantă dintre situația șantierului și pretențiile pe care le ridică o metodă științifică de producție aplicată în construcții?

Nu le reproșăm interlocutorilor noștri «expunerea de motive». Îi credem, am mai spus-o. Predilecția pentru explicații este simptomatică nu numai pentru șantierul de la Giurgiu. Se perpetuează (oare cîtă vreme de aici încolo?) sistemul... circumstanțelor atenuante pînă în ajunul intrării în funcțiune a unei fabrici. Și-atunci se dă «bătaie» cu meseriași luați de pe alte șantiere, cu materiale transferate din cota altor beneficiari. Termenul de predare a țesăturii (etapa I) este peste un an. Pare că-i mult pînă atunci, dar dacă se practică perpetuu lamentarea cu lătmotivul «condițiilor obiective» distanța de peste 12 luni rămîne foarte scurtă...

Totuși aplicarea metodei «drumului critic» în perspectiva apropiată a anotimpului cald este o condiție suficientă pentru ca optimismul să poată fi confirmat.

«graficelor-rețea»
(care
vrea să facă
din
Textila dunăreană»
un șantier
model)
nu figurează,
probabil,
și această
imagine...

Faza
organizării
de șantier
a fost,
scriptic,
depășită
la Giurgiu.
Dar stația
centralizată
de beton
nu funcționează
încă!

UN PROCENT CARE PUNE LUMEA PE JAR

Cînd ne-a parvenit informația că la sfîrșitul trimestrului I pe șantierul Combinatului de îngrășăminte azotoase din Slobozia a fost realizat doar 6% din planul valoric de construcții-montaj pe anul 1970, ne-am simțit puși pe jar. S-au scurs trei luni din acest an și dacă nu se acceptă chiar aritmetica simplă că în perioada ce a trecut trebuiau să fie efectuate exact un sfert din lucrări, 6% este totuși un procent derizoriu, adică mai puțin decît sfertul sfertului.

Vizita pe șantierul ialomițean ne-a relevat însă o situație contradictorie. Oricît de profan ar fi ochiul vizitatorului, nu-i poate scăpa, încă de la prima vedere, impresia de mare ordine ce domnește aici, ca primă carte de vizită a hărniciei și bunei gospodării. Trecut prin examenul cetăților chimiei de la Craiova și Turnu Măgurele, nucleul de constructori a descins în Bărăgan cu întreg bagajul de cunoștințe și experiență, hotărît să le valorifice și să le sporească.

Și totuși... șase la sută!

Paradoxul începe să se lămurească prîvind lucrurile pe felii. Partea propriu-zisă de construcții progresează ritmic. În anul trecut planul de producție al constructorului a fost depășit cu 16 milioane de lei. În trimestrul I 1970 s-au realizat aproximativ 27% din lucrările de construcții prevăzute pentru 1970, ceea ce reprezintă un procent foarte bun. A turna lunar 15 000 mc de beton în fundații nu este ceva chiar așa, de ici, de colo!

De unde atunci ritmul de melc la lucrările de montaj? Ghici ciupercă! Din utilajele în valoare de 91 milioane de lei pe care trebuie să le furnizeze șantierului în acest an, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini a livrat pînă la 31 martie produse în

valoare de 7,4 milioane. Așa că, dacă nu sînt utilaje, ce să se monteze, spicele de grîu?

Culmea e că, de bine, de rău, ministerul furnizor respectă, în mare, graficul livrărilor. Culmea e și că acest grafic asigură, formal, realizarea obiectivului în termenul preconizat. Numai că graficul este opera individuală a furnizorului, întocmit fără avizul beneficiarului și mai ales al constructorului. Degeaba sosesc unele utilaje, dacă ordinea primirii lor nu respectă succesiunea firească a montării și legătura dintre diferitele agregate, rezistențe metalice, rețele etc. Degeaba se primesc construcțiile metalice dacă nu se livrează și țevăria (care reprezintă aproximativ 60% din valoarea lucrărilor de montaj). Degeaba sosesc conductele, fără coturi și reducții. A primi elementele superioare ale schelărilor metalice fără segmentele de la bază, care să le susțină, e ca și cum ai începe construcția unei case cu acoperișul.

Simple tone de metal nu înseamnă livrare, nu înseamnă aport real la realizarea investiției, sosirea lor oricum și oricînd îi poate lăsa pe constructori tot în situația de a sta cu brațele încrucișate și de a privi cum înfloresc macii pe cîmpiile din jur.

Pe șantierul de la Turnu Măgurele, rezistența metalică a cuptorului de cracare a fost construită în 8 luni de zile. Aceeași întreprindere de montaj-București va efectua lucrarea similară de pe șantierul Slobozia în numai 5 luni.

După realizarea acestei părți din construcție, montorii au însă șanse să aștepte pînă în primăvara anului viitor, cînd se vor primi toate cele 200 de tuburi de cracare. Dificultatea e accentuată de faptul că aceste tuburi se pot monta într-un ritm de cel mult 40 de bucăți pe lună. Așa că, la cuptorul de cracare, bobocii vor putea fi numărați abia în toamna lui '71.

Adevărată problemă în favoarea căreia pledează ancheta noastră este cea a asigurării ritmicității în construcții, ca garanție a operativității, predării punctuale a obiectivelor, realizării lor în condiții corespunzătoare calitativ. Experiențe trecute caracterizau acest sector economic, comparativ cu industria, ca fiind mai predispus către eforturi în asalt. Or, tocmai împotriva acestei «tradiții» luptă constructorii slobozeni.

Dificultățile deschiderii șantierului nu sînt de loc negliabile. Uneori au fost depășite greuțai cel puțin bizare. Viitoarea platformă industrială era străbătută de o linie de înaltă tensiune; devierea ei trebuia făcută, în mod firesc, cel mult în trei luni de la începerea lucrărilor, dar s-a realizat după

un an (interesant că această întîrziere este... punctuală din punctul de vedere al Ministerului Energiei Electrice, care și-a stabilit un termen propriu pentru mutarea liniei). Și mai nefirească e povestea căii ferate. Stația C.F.R. (Brîncoveni) e situată la 5 km peste cîmp. Gară mică, fără rampe de descărcare; a fost necesară construcția unei linii pînă pe șantier, dar dacă s-au dat aprobările legale pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului viitorului combinat, aceleași aprobări au întîrziat cînd a fost vorba de fișa căii ferate ori de cea ocupată de conductele pentru aducerea apei de la Dunăre. Cum trenurile nu puteau zbura și cum amoniacul nu se poate fabrica fără multă apă, cele două lucrări au fost pînă la urmă atacate, dar întrebarea stăruie retrospectiv: unde s-au împotmolit actele pentru avizarea unor lucrări, consecințe logice ale aprobării lucrării principale? S-a uitat că în drept există un principiu al transmiterii patrimonioanelor, «carcușul urmează soarta viorii»?

Am deschis paranteza de mai sus pentru a justifica pretențiile față de industrie. Nimeni nu contestă că asigurarea comenziilor pentru combinatul din Slobozia nu reprezintă, pentru întreprinderile Centralei industriale de utilaj chimic și rafinării, un efort. Dar acest efort trebuie făcut. Dacă executantul a înțeles și s-a pregătit pentru realizarea ritmică a sarcinilor, este de neconceput ca tocmai furnizorii industriali (unde ritmicitatea e lege) să nu trateze interesele beneficiarului ca fiind propriile lor interese. Scuze și pretexte legale se pot găsi ușor. Ceea ce interesează sînt soluțiile practice. Așa cum constructorul le poate găsi, tot astfel ele trebuie căutate și găsite și la nivelul principalilor colaboratori ai executantului — furnizorul de utilaje și beneficiarul lucrării.

— Lumea s-a obișnuit cu gîndul că noi, cei de pe șantiere, lucrăm la nevoie zi și noapte, facem pe dracu-n patru și ne îndeplinim sarcinile. Dar este firesc? — se întrebă inginerul Vasile Andarache, directorul grupului de montaj-București, un moldovean de aur.

Într-adevăr, este firesc ca tocmai industria metalurgică, ritmică prin esență, să nu contribuie la «disciplinarea» activității de construcții-montaj, în sensul asigurării continuității, desfășurării ei cursive?

Așadar, la Slobozia se dă bătălia pentru ritmicitate. O investiție este un marș îndelungat și nu o cursă de galop. Or, procentul acela de 6% pune lumea pe jar. Partenerii sînt invitați să acționeze!

de H. DONA

Stimulat, probabil, de trecutele și prezentele polemici din presa literară, cititorul Anton Bărbulescu din Piatra Neamț ne trimite un lung articol — sau studiu mai bine zis — despre relația dintre talentul literar și ținuta etică. Sîntem desigur de acord cu tezele generale ale articolului (s-ar putea altfel?), dar, din păcate, spațiul restrîns și profilul specific al revistei (am mai vorbit despre aceasta și în numărul trecut) ne împiedică să-l publicăm. Pentru consolarea noastră, am mai putea adăuga că la această concluzie ne-au împins și unele pasaje prea generale și prea categorice din articol. Ce bine ar fi, de pildă, dacă teoria tov. Bărbulescu, după care între talent și caracter există o relație de directă proporționalitate, ar fi pe de-a-ntregu adevărată! Realitatea e ceva mai nuanțată: nu toți marii scriitori au fost și mari caractere și viceversa, nici toți oamenii de caracter nu sînt și scriitori talentați. Mi-ai permite, cu voia interlocutorului meu, să evoc și o amintire personală: în anii copilăriei și ai primei adolescențe am avut fericirea să-l întîlnesc pe străzile lașului pe George Topîrceanu. Cei mai în vîrstă decît noi, toți care îl cunoșteau cit de cit pe poetul «Migdalelor amare», nu conteneau să vorbească despre alesele sale calități sufletești, despre generozitatea și farmecul său, despre dragostea sa pentru oameni și despre cultul pe care știa să-l închine prieteniei. Toți îl iubeam pe domnul Topîrceanu și toți am fi fost fericiti să-l știm cel mai mare poet al neamului. Ceea ce — vai! — nu e cazul! Și astăzi încă popularitatea largă, uneori abuzivă, de care se bucură mai ales printre cititorii care se află la începutul formației lor culturale, ne provoacă în loc de o bucurie nețărnută o anumită jenă căci, mai bătrîni și mai lucizi, știm că autorul «Chiriasului grăbit» a fost, cu toate meritele sale incontestabile, un poet minor, departe de forța răscolitoare a altora, care nu erau nici generosi, nici umani, nici curați precum clestarul. E trist dar, din păcate, adevărat, tovarășe Bărbulescu!

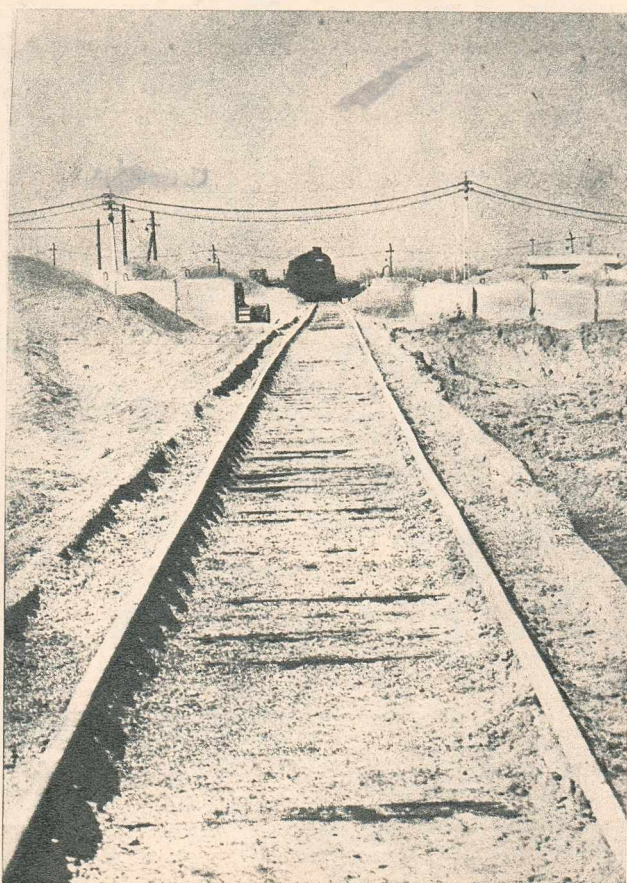
Și fiindcă tot sîntem la literatură, îi mulțumim cititorului T. Domide din Brăila pentru nuvela pe care, cu atîta generozitate, ne-o oferă spre publicare. Să mai adăugăm, după aceste cuvinte emoționate, că respectiva compunere nu ni se pare a poseda nici minimele calități literare necesare tipăririi? Ni se pare că s-a înțeles. Și fiindcă sîntem convingiți că tovarășul Domide va continua să scrie, ne permitem să-i dăm și un sfat: să se ocupe mai puțin de conflictele provocate de segregarea nord-americană și mai mult de lucruri pe care le cunoaște mai bine. Și-ar simți și coatele mai libere, ar evita și o sumedenie de erori (să cităm una, insignifiantă: în documentele oficiale americane, la indicația «rasă» nu se scrie niciodată «alb» ci «caucazian»). Scriind despre realitățile de la noi, tov. Domide nu va mai trebui să-și bată capul cu determinarea rasei eroilor.

Cititoarea Liliana Agachi din Buzău ar vrea ca paginile noastre de film să fie mai «moderne», adică, explică dumneasa, să conțină mai multe amănunte din viața marilor vedete. Bineînțeles că nu vom face așa ceva; vrem însă să profităm de ocazie pentru a-i dezvălui tovarășei Liliana un secret: maniera la care se referă nu e de loc, dar absolut de loc, modernă. Cultul «starurilor» a atins apogeul acum 30-40 de ani, în ultimul deceniu dinaintea războiului. Atunci, presa de senzație era plină de relatarea aventurilor reale sau imaginate ale vedetelor, cele mai insignifiante amănunte biografice erau savurate cu nesaț, «stelele» înseși se învăluiau într-o atmosferă de mister și originalitate, iar admiratorii lor își exteriorizau pasiunile la moduri violente, mergînd pînă la sinucidere pe mormîntul idolului. O ultimă răbufnire a acestui cult, în proporții, ce-i drept, mai moderate a avut loc în deceniul al VI-lea (între 1950 și 1960). Astăzi, chiar în Occident asemenea fenomene au rămas de domeniul trecutului; vedetele caută să se prezinte cu o înfățișare cît mai obișnuită, mai oarecare, amănuntele intîme nu prea mai interesează, în timp ce «se poartă» viața de familie, liniștită, populată cu cit mai mulți copii. E semnificativă o situație din domeniul presei: în timp ce în 1951 apăreau în R.F.G. 17 magazine cinematografice, astăzi nu mai apare nici unul; nici în Italia nu apare vreunul, iar în Franța unul singur (și acela în agonie). Peste tot, generația tînără (și nu numai ea) manifestă o lipsă totală de interes pentru viața personală a vedetelor. Așa că, s-o mai lăsăm cu «modernitatea»...

Propunerile cititorului Gr. Dragomir din București privitoare la extinderea editării așa-numitelor cărți de referință ni se par judicioase. De altfel, editurile noastre au și obținut, în ultimul timp, în acest domeniu cîteva realizări care nu trebuie neglijate. Să nu uităm însă că nimeni nu-și poate face o cultură pe bază de cărți de referință. Cine ocolește textele fundamentale din literatură sau din orice domeniu al științei nu va ajunge niciodată un om cult.

Inginerul stagiar Nicolae Mihalcea și-a făcut debutul în viața șantierelor pășind pe... «dru-mul critic». Pasionant, dar de loc ușor!

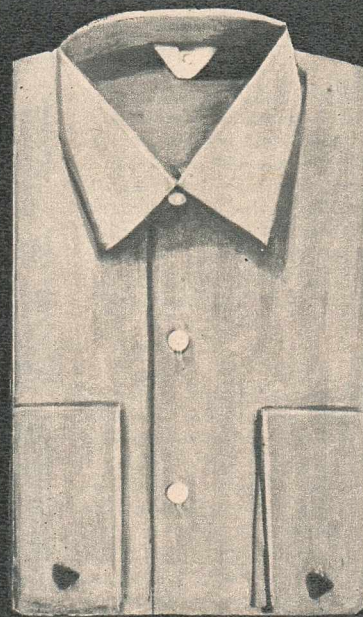
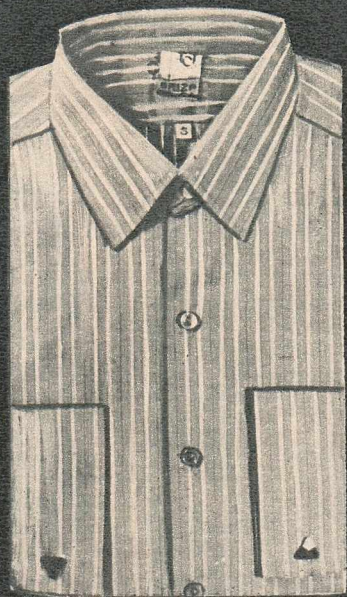
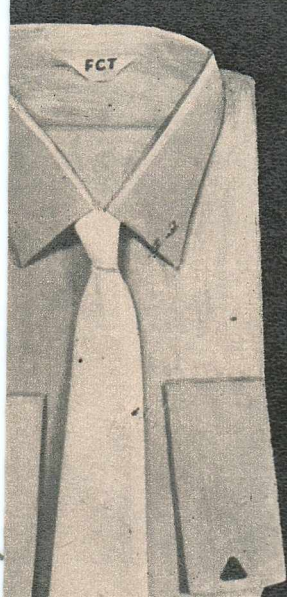
Pentru constructorii Combinatului de îngrășăminte azotoase din Slobozia, multă vreme trenul a fost un vis... îndepărtat.

bărbatul
elegant
poartă
cămăși

TERCOT

CONFECTII
DIN ŢESĂTURI
TIP TERCOT
67% TEROM
33% BUMBAC

- Stabilitate dimensională
- Şifonabilitate redusă
- Durabilitate mărită
- Întreținere ușoară

PE PLATOURILE LUMII

VEȘTI DIN STUDIOURILE CEHOSLOVACE

„DOMNILOR,
EU L-AM OMORÎT PE EINSTEIN”

Autorul, Oldrich Lipsky, — cel care ne-a încântat cindva cu inspirata sa parodie «Joe Limonadă» — recunoaște că titlul este puțin cam cinic, puțin cam întunecat. Și pentru ca cei întunecați din fire să nu creadă cumva că vor găsi ceva pe placul lor, cineastul anunță că în spatele lugubrei propozițiuni se află o comedie științifico-fantastică în culori și cinemascop, «o comedie nebună, plină de absurdități care mai de care mai instructive».

Eroii filmului, contemporani ai primului deceniu din secolul nostru, sînt posesorii unei năstrușnice «mașini a timpului» (visul tuturor și, mai ales, al cineștilor) cu care alegă încoace și încolo, dînd o fugă cînd în trecut, cînd în viitor. (Nu e lipsit de interes să arătăm că viitorul se oprește și în acest film la anul 2000. Oare ce se întîmplă cu cineștii? De ce nu au curajul să meargă mai departe de 2000 decît cu un an, doi? Nu-și dau oare seama că 2000 înseamnă, dacă nu mîine, atunci poimîine?) Din cînd în cînd poposesc și în prezent. Și deși eroii noștri trăiesc în spumoasa Belle époque, ceva-ceva nu este pe placul lor: fizica modernă inventată de domnul Einstein. Fără ea — zic ei — fața lumii ar fi arătat cu totul alta. Și cum omenirea a ratat o dată posibilitatea de a-și aranja un alt destin, — atunci cînd cu nasul Cleopatrei care, dacă ar fi fost ceva mai scurt... — de data aceasta lucrurile se pun la cale perfect organizat și fără întîrziere: lichidarea lui Einstein — lichidarea fizicii moderne. Acesta ar trebui să fie planul de acțiune. Totul se termină ca în comedii. Ca în cele bune, sperăm noi. Numele lui Lipsky este o garanție. Al interpreților — de asemeni: Jiri Sovak, Jana Brejchova, Iva Janzurova, Petr Cepek. Pe acesta din urmă îl vom vedea în curînd în filmul lui Frantisek Vlaci, *Adelheid*.

UN CIOCAN PENTRU A DA ÎN VRĂJITOARE

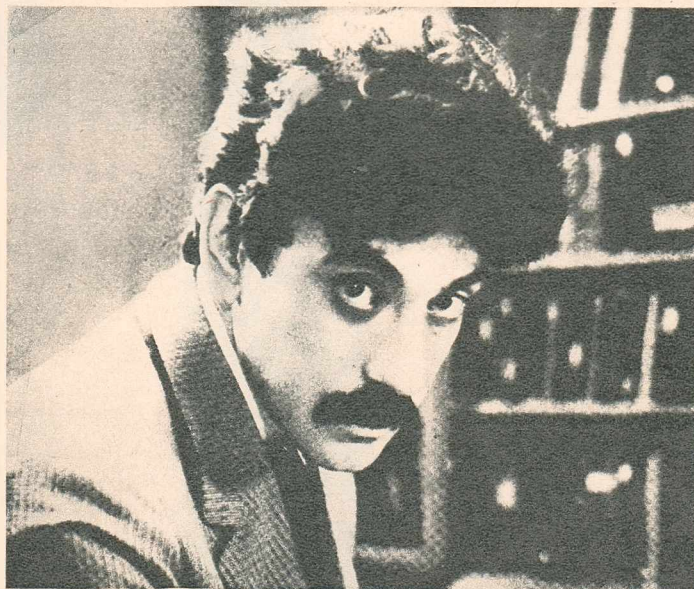
Unul dintre veteranii cinematografului cehoslovac, Otokar Vavra, s-a confundat în ultima vreme în studiarea unor acte juridice din secolul al XVII-lea, ce conțin în ele probe ale unor celebre vinători de vrăjitoare. Era limpede că cineastul vedea în ele «o mărturie a cruzimii și indiferenței oamenilor», totuși noul subiect de care s-a lăsat fascinat cineastul a stîrnit nu puțină uimire și destule întrebări. Răspunsul lui Vavra a fost: «Nu fac acest film pentru a arăta o istorie fictivă dramatizată. Vreau să dau viață depozițiilor înregistrate în actele tribunalelor. Cred că este necesar ca oamenii să cunoască culisele inchiziției».

Adevăratul punct de plecare al cineastului a fost un roman al lui Vaclav Kaplincky. Înaintînd în lectură însă, Vavra a fost «sedus de mecanismul acelor procese» încît s-a gîndit «să elimine pe cît posibil orice fabulație, să revină la vechile acte administrative». Dăm în continuare cuvîntul autorului: «Forma definitivă a scenariului, datorat colaborării mele cu Ester Krumbachova, se bazează, aproape exclusiv, pe textele găsite în registrele tribunalelor, în rapoartele și corespondențele ce se referă la ultimele procese ale vrăjitoarelor pe teritoriul nostru. Bineînțeles, motivele și principalele personaje ale romanului au rămas aceleași, dar am apropiat chipul oamenilor de cel al personajelor istorice descoperite în documente. Am redus la minimum viețile lor romantate». Din distribuția filmului fac parte: Ela Romancik, Vladimir Smenel, Sona Valentova, Josef Kemr, Jirina Stepnikova, Cestmir Randa. Imaginea aparține lui Josef Illik.

BUNICUL

Cu un an și ceva în urmă, în timp ce își lucra în Moravia de sud, la Vlnov, filmul *O glumă*, Jaromil Jires — colegul de generație și de crez artistic al lui Forman și Nemeč — a avut norocul să dea peste un fel de Colas Breugnon contemporan: bătrînul Vincent Mostek, în vîrstă de 81 de ani, meșteșugar și muzician amator, mare iubitor de povești, unele adevărate, altele vădit născocite. Jires împreună cu operatorul Vladimir Skalsky s-au instalat cu aparatul în preajma acestui bunic care se autoproclamă «cel mai fericit om din lume», înregistrîndu-i amintirile, gîndurile, închipuirile. Rezultatul — un fermecător documentar de metraj mediu intitulat *Bunicul*.

M. MIHĂILESCU

Un Einstein tînăr, interpretat de Petr Cepek.

O scenă la care Otokar Vavra ține mult: arderea vrăjitoarelor.

Jana Brejchova în căutarea unei epoci mai fericite.

ACTORI ȘI ROLURI

Ne-am obișnuit să-l vedem pe Philippe Leroy interpretînd tot felu de secături simpatice, eroi mai mulți sau mai puțin descurcăriți ai unor aventuri stîngace, și cam atît.

Adevăratul talent dramatic al actorului rămîne încă, pentru noi, doar o presimțire verificată din cînd în cînd de încrederea pe care i-o acordă regizorii de prestigiu. De curînd, Renato Castellani i-a încredințat rolul lui Leonardo da Vinci într-un serial de televiziune închinat marelui artist. Alegerea este justificată astfel: «L-am ales nu numai pentru o anumită asemănare fizică pe care, în unele momente, ca ajutorul machiajului, o putem face dreptul impresionantă. Dar, după mine, Philippe Leroy — actor excepțional — se întîlnește și pe alte planuri cu personajul său. Ca și Leonardo este timid, închis, sensibil, niciodată mulțumit de sine însuși și de propria sa muncă. Este un om aproape obsedat de întrebarea: cum să fac mai bine? Cînd i-am anunțat proiectul meu, a fost un adevărat chin. Dar de ce m-ai ales tocmai pe mine. Cum voi putea să fiu la înălțime? — iată ce mi-a spus. Povestesc toate acestea pentru că sînt lucruri care îmi fac cinste. Leroy va fi un mare Leonardo».

Cît despre filmul propriu-zis, Castellani își rezumă astfel munca:

«Sute de volume consultate, opt luni de studiere a cărților de istorie și biografice, Vasari analizat rînd cu rînd, pentru a găsi cele mai ascunse sensuri. Recunoașterea locurilor prin care a trăit. Acum, urmează cele șapte luni pentru filmări și în cele din urmă filmul meu despre Leonardo va fi gata».

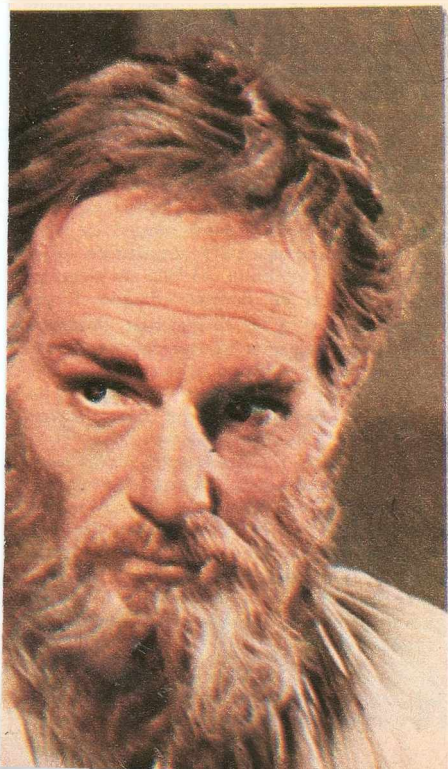

▲ **JEAN SEBERG** — o actriță pe care am dori să o vedem și pe marele ecran. Ar fi păcat să rămânem doar cu acea rapidă cunoștință din *Bonjour tristesse*, film proiectat pe micile ecrane.

▲ **FERICIT CEL CARE, PRECUM ULISE...**
Ulise, cel din titlu, este un cal. Prietenul bun al lui **FERNANDEL** în noul film — o comedie lirică — semnat de Henri Colpi.

telegrame

● Kirk Douglas, James Mason și Alan Bates sînt interpreții unei adaptări cinematografice după un roman de Jules Verne. Alături de ei va apărea și Virna Lisi. Titlul provizoriu al filmului: *Luminile din Finisterre*.

● Presa italiană vorbește de o nouă colaborare a Mariei Callas cu cinematografia. După *Medeea* lui Pasolini, se pare că celebra cîntăreață va fi «Mutter Courage» într-o ecranizare datorată aceluiași Pier Paolo Pasolini.

● De mai multă vreme Jane Fonda respinge toate rolurile propuse de diverși regizori. De curînd, actrița a acceptat, în sfîrșit, unul: cel oferit de regizorul american Alan J. Pakula în filmul *Klute*, ale cărui turnări vor avea loc la Hollywood.

● Actrița braziliană Florinda Bolkan — descoperită de Visconti — va trebui să facă față unor noi obligații artistice, mai precis, va trebui să învețe arta bel-canto-ului, pentru că în noul film al lui Patroni Griffi vedea va întruchipa o soprană celebră. Care anume, nu se știe încă.

● Liv Ullmann, cunoscută interpretă suedeză, — lansată de filmul lui Bergman, *Tăcerea* — va fi partenera actorului francez Michel Bouquet în viitoarea creație a lui Edouard Luntz, *Un tînăr pentru la iarnă*.

● Un nou film pentru Frank Sinatra: *Murdarul Dingus Magee*, cu Anne Jackson și George Kennedy.

● Regizorul polonez Stanislaw Rozewicz își montează filmul *Prologul*, turnat toamna trecută, cu Ignacy Gogolewski și Marta Lipinska (în fotografie) în rolurile principale.

● Pentru filmul *Kolesarjev*, început cu cîteva săptămîni în urmă, regizorul Purisa Djordjevic a adunat laolaltă pe cîteva dintre cei mai buni actori ai ecranului iugoslav: Milena Dravic, Miodrag Petrovic-Kcalja, Mija Aleksic, Ljubisa Samardzic.

BARTHOLOMEW Freddie

Actor american de film de origine engleză, născut la Londra, la 28 martie 1924. Copil precoce al scenei londoneze, F.B. se expatriază în 1935 la Hollywood, unde David O. Selznick îl invită pentru a interpreta rolul lui David Copperfield. Filmul, realizat de George Cukor, consacră un nou copil-minune al ecranului, care avea să umbrească în curînd gloria celorlalți colegi întru celebritate, eclipsînd uneori cu jocul său sensibil vedetele adulate care-i dădeau replica. Excelenta sa dicțiune

(rod al bune școli engleze), aerul său grav, fără afectare, îl destinează rolurilor de copil exemplar, implicat în drame care făceau cu atît mai patetică prezența sa. După eroul dickensian, el devine fiul Annei Karenina (1935 — r: Clarence Brown), cu Greta Garbo, apoi Lloyd copil în Curierul din Londra (Lloyds of London — r: Henry King), cu Tyrone Power, și Micul lord Fauntleroy, eroul romanului lui Burnett (1936 — r: John Cromwell), cu Dolores Costello; micul erou al Căpitanilor curajoși de Kipling (1937 — r: Victor Fleming), cu Spencer Tracy și Lionel Barrymore, Lordul Jeff (1939 — r: Sam Wood), cu Mickey Rooney, și Tom Brown din Drumuri noi (1941 — r: Robert Stevenson). L-am mai admirat în: O lacrimă pe un mormînt (1936 — r: W.S. Van Dyke), cu Jackie Cooper și Mickey Rooney, Proscrisul, după Kidnapped de R.L. Stevenson (1938 — r: Alfred Werker), cu Warner Baxter, Furtuna, după Robinson elvețianul (1940 — r: Edward Ludwig), cu Thomas Mitchell. Adolescentul face loc pe nesimțite tînarului din filme de atmosferă studențească: Naval Academy, A Yank at Eton (1942 — r: Norman Taurog), cu Mickey Rooney, Junior Army (1943), și într-o bună zi, după un ultim film, St. Benny, the Dip (1951), dispare, lăsînd amintirea unui copil grațios, dublat de un mare actor.

BARTOK Eva

Actriță internațională de film, de origine maghiară, născută la Budapesta, la 18 iunie 1926 (după alte surse la Kecskemet, la 18 iunie 1929). După debuturi obscure pe scenă și în film își începe cariera în Anglia, unde fusese invitată (se spune) de producătorul Emeric Pressburger pentru a fi protagonista filmului A Tale of Five Cities (1951 — r: Montgomery Tully) alături de Gina Lollobrigida. Pornită sub bune auspicii, E.B. face al doilea film sub îndrumarea unui cunoscut cineast: Robert Siodmak.

E vorba de Crimson Pirate, unde are ca partener pe celebrul Burt Lancaster. Succesul face din E.B. o vedetă solicitată simultan în Anglia și R.F.G. În Anglia se specializează în filme de aventuri moderne ca: Spaceways, Front Page Story (1953), Break the Circle (1955), The Gamma People (1956), S.O.S. Pacific (1959) și Blood and Black Lace (1965). În timp ce în R.F.G. abordează mai degrabă un repertoriu romantic, de la Dunja (după Căpitanul de poștă de Pușkin) (1955) și Durch die Wälder, biografie romanțată a compozitorului Weber, realizată în 1956 de G.W. Pabst, la operele ca Victoria și-al ei husar sau Ultimul vals (1954). Mai turnează aci alături de soțul ei Curd Jürgens în Rummelplatz der Liebe (1953), Meines Vaters Pferde, Orient-Express (1954), Ohne Dich wird es Nacht (1956) etc... Turnează, de asemenea, în S.U.A. cu Dean Martin în: Ten Thousands Bedrooms (1956) și în Italia cu John Barrymore jr. în Ti aspetterò all'inferno (1961). Fără calități dramatice deosebite, E.B. este tipul de actriță abilă, care se descurcă cu eleganță și tact în orice rol, avînd ca arme un temperament vivace, un simț al umorului și o inteligență nativă.

BARTON Geo

Actor român de teatru și film, născut la Piatra Neamț, la 25 martie 1912. În 1941 își termină studiile la Conservatorul de artă dramatică din București și debutează la teatrul «Muncă și lumină», condus de Victor Ion Popa. Bogata sa activitate teatrală se desfășoară după război pe scena Naționalului bucureștean și a companiei Lucia Sturdza-Bulandra, cumînd un număr impresionant de roluri de frunte din cel mai variat repertoriu, de la Shakespeare și Tolstoi la Cocteau, de la Caragiale

la Gh. Ciprian. Cariera sa cinematografică începe în 1949, cînd e chemat să facă parte din colectivul care turna, în condiții eroice, Răsună valea, primul film al cinerei noastre cinematografice socialiste. Revine cinci ani mai tîrziu pentru a realiza cea mai desăvîrșită creație a sa, rolul lui Lică Sămădău din Moara cu noroc, ecranizare după Slavici a regretatului Victor Iliu. În filmul românesc de după eliberare, această performanță artistică rămîne probabil unică, datorită prodigioasei capacități a interpretului de a da viață unui personaj romantic cu toată feroarea, contradicțiile și farmecul care-l caracterizează. Solicitat continuu de toți cineștii care vor să-și asigure prin simpla lui prezență pe a fi un atu în plus, G.B. își risipește cu generozitate talentul în filme inegale. L-am aplaudat totdeauna, independent de reușita filmului, în: Pe răspunderea mea (1956), Darclée (1960), Nu vreau să mă însor, Mindrie, Partretul unui necunoscut, Porto-Franco (1961), Tudor (1962), Mofturi 1900 (1964), Procesul alb (1965), Camera albă, Calea Victoriei, Fantele se grăbesc (1966), Dacii, Subteranul (1967), Pantoful cenușăresei (1968). Modest, discret, G.B. așteaptă încă rolul care va reedita miracolul Morii cu noroc.

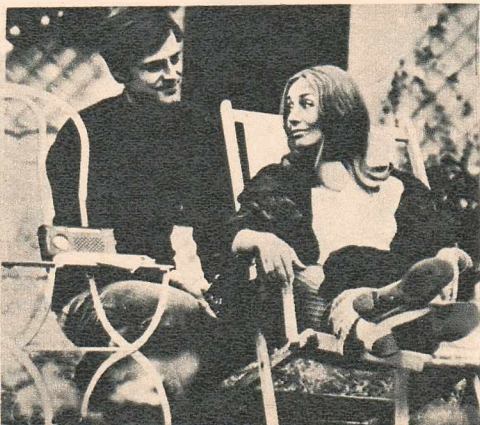
Constantin POPESCU

DE DOUĂ ORI
EMMANUELLE RIVA
ÎN „OMUL DORINȚEI“

«Cel mai secret film al anului». Astfel a fost denumită noua creație a lui Dominique Delouche, aflată în faza montajului. Regizorul refuză să spună prea multe cuvinte despre filmul său, în ciuda insistențelor celor interesați. De ce atîta incăpăținare? «...Din două cauze — mărturisește autorul. Sau povestea în sine este prea ermetică și oamenii tot nu ar înțelege decît pe jumătate, sau din teama de a nu istorisi prost, în așa fel încît, de exemplu, să uit anumite amănunte importante». Să alegem, așadar, motivul care ne convine mai mult. Cite ceva-ceva tot se mai știe însă. Bunăoară, că este vorba de o poveste de dragoste, că doi băieți tineri suspină după aceeași femeie, — interpretată de Emmanuelle Riva — că fondul muzical al filmului este un preludiu pentru clavecin de Bach. Partenerii sînd lui debutanți: François Timmerman și Eric Laborey. Cît despre protagonistă, sîntem anunțați că vom întîlni «o Emmanuelle Riva necunoscută, într-un personaj absolut nou pentru ea, eliberată de rolurile de femei cu probleme sau de intelectuale, cu care ne-a obișnuit pînă acum».

Foto: UNIFRANCE

de Felicia ANTIP

PLEDOARIE

Cunoașteți, desigur, pățania domnului Harrold Carswell. Senatul american a refuzat să-l confirme în înalta funcție de judecător la Curtea supremă pentru că, însuflețit de cele mai nobile intenții, un prieten de-al domniei-sale, senatorul Roman Hruska, îi făcuse pustiul de bine de a-l recomanda cam în următorii termeni: «Se spune că Harrold Carswell ar fi un judecător mediocru. Ei și ce? În această țară există doar atîția oameni mediocri, atîția avocați mediocri, atîția judecători mediocri. Ei de ce să nu aibă dreptul de a fi reprezentați în Curtea supremă». Argumentul a fost atît de năucitor, încît pînă și unii senatori cu vederi conservatoare, cărora reacționarismul lui Carswell le mergea la inimă, au votat împotriva lui, n-au vrut să-și ia răspunderea de a consfinți dreptul mediocrității la reprezentare în Curtea supremă.

Ce legătură au toate acestea cu televiziunea noastră? Nici una, vă asigur. M-am gîndit doar că nu i-ar strica nici ei un prieten ca senatorul Roman Hruska. Și pentru că nu-l avem, îmi voi îngădui să mă inspir din filozofia lui suicită, să-l imit, să-l plagiez, dacă vreți, și să strig și eu, în fața domniilor-voastre, stîmat for al telespectatorilor români:

Unde scrie că toți comentarii sportivi ai televiziunii trebuie să fie excelenți? Să zicem că Cristian Țopescu îi reprezintă pe micul ecran pe Țiriac și pe Năstase, pe Dobrin și pe Răducanu, pe Gruia și pe Lia Manoliu, și pe toate celelalte stele ale sportului românesc. Să mai zicem că-i reprezintă de asemenea pe amatorii pătimași care pleacă în corpore la Rîmnicu Vilcea sau la Vaslui cînd echipa «lor» joacă în deplasare acolo, pe cei ce cunosc pe dinafară toate șuturile și upercuturile memorabile din ultimul secol. Cu ceilalți însă, cum rămîne? Atît de numeroșii sportivi care nu s-au distins și nu se vor distinge niciodată prin nimic n-au și ei dreptul la reprezentare? Dar spectatorii indiferenți care atunci cînd se transmite finala unui campionat mondial vorbesc despre ale lor sau moăie în fotoliu? Sînt poate și ei, în felul lor, microbiști, dar niște microbiști mediocri, lipsiți de har, nu elita microbiștilor. De ce să li se conteste dreptul la o reprezentare democratică în secția de sport a televiziunii? Am ales acest domeniu — și îl rog pe Belphegor să mă ierte că am călcat pe teritoriul lui — pentru că aici mediocritatea o duce cel mai greu. Dacă n-ar fi apărut Țopescu, n-ar fi fost eliminați de pe teren cochepierii mai puțin străluciți care-l încadrau la începutul carierei lui. Dacă n-ar exista Țopescu, puțini ar fi cei iritați de slăbiciunile colegilor lui de astăzi. N-or fi ei mai buni, dar nu sînt nici mai răi decît unii reporteri sau comentarii ai televiziunii favorizați de faptul că lucrează în sectoare fără personalități frapante alături de care să pară neînsemnați.

Să luăm apoi muzica ușoară și celelalte ingrediente din care se alcătuiesc așa-zisele varietăți. De ce să fie silită televiziunea, sub pretextul că este scena cu cei mai mulți spectatori (milioane) să prezinte numai cîntăreți, actori, dansatori și comperi de prim rang? Nu e drept ca actorii de mîna a doua, a treia și a noua și cîntăreții care și-au pierdut vocea sau n-au dobîndit-o încă și n-o vor dobîndi niciodată să fie claustrați în spațiul meschin al unui teatru de estradă din provincie sau al unui local cu «program». La urma urmei, sînt destul de mulți pentru ca să-și trimită și ei reprezentanți în studiourile televiziunii. Nu e echitabil nici ca varietățile să satisfacă numai exigențele telespectatorilor cu bun-gust. Și telespectatorii lipsiți de gust își plătesc conștiințele abonamentului. De ce să nu fie servii și ei după preferințe? Degeaba critică snobii de cronicari varietățile de calibrul celor prezentate la 19 și la 26 aprilie. Genul amenințase, în cele două sau trei emisiuni girate de Tudor Vornicu, să evadeze din comoda, încăpătoare sferă a mediocrității. Slavă Domnului că a fost readus la matcă. De ce să le creăm complexe de inferioritate celor ce trudesec modest, fără a reuși totuși să se ridice deasupra cenușului, în această ramură de activitate? Numai pentru că dumneavoastră, răzgiați de verva rafinatelor «Profiluri pe 625 de linii», năvăliți de eleganța Telecinerecitalurilor, seduși de mirajul «Paradei filmelor muzicale» vi s-a năzărit că nu vă mai plac cîntăreții de duzină, textele pseudoumoristice, spectacolele nesărate? Să fim nepărtinitori, să admitem că aceste fenomene mai există încă (oho ho!) în societatea noastră și să le recunoaștem dreptul la reprezentare pe micul ecran.

Și am putea continua. Cu multe exemple. Cu cel al scurt-metrajelor, de pildă. Un film de o mare incisivitate, de o veridicitate absolută și totodată o bijuterie de montaj, așa cum a fost ciné-vérité-ul lui Sorin Grigorescu în anticamera «Stelei fără nume», strică prețul pieței. Pe lingă el, însășiările fade de imagini aseasonate cu o divagare lirico-epico-ploticoasă și botezate «documentar» sau «reportaj» pălesc și se sting definitiv. Nu e just. Și la reportajele căznite au muncit oameni. Și pentru documentarele anoste a curs sudoare.

(Cam) așa grăit-a Roman Hruska. Eu, după dînsul. Aștept verdictul puternicului senat format din domniile-voastre, dragi și stîmați telespectatori.

Fostul «golan» (Costel Constantin, dreapta) pus în situația de a admonesta lenevia unui golan în plină acțiune...

„MOARTEA ULTIMULUI GOLAN”

Un titlu bun, care-ți lipește ochii de afiș și te cheamă negreșit în sală, un titlu cu virtuți de paradox ce te izbește prin tonul grav cu care anunță evident happy-end-ul, un titlu ce știe să stîrnească curiozitatea publicului, dar care, pînă la urmă, trădează puțin piesa și-ți îndreaptă atenția exact în direcția în care s-au instalat concesiiile și scăderile ei: tonul didacticist, concluzia roză, lipsa de argumentație a transformării eroului. Dar înainte de a înmormînta «golănelile» și, mai ales, concepția de viață cinic-utilitaristă a eroului său, Virgil Stoescu reușește să creeze un excelent portret satiric, — cel al tînărului inginer Dinu — să-l deseneze, în scenă, cu trăsături puternice și cu o bună cunoaștere a procedurilor comice, să-i acuze cu vehemență polemică gîndirea mărunț-profitoare. Iată meritul de necontestat al acestei comedii montate recent de Ion Finteșteanu pe scena Naționalului bucureștean, într-o viziune regizorală oarecum academică, specifică gîndirii unui artist care a făcut la viața sa multă comedie clasică de caracter. Un tînăr actor adus de la Naționalul ișean, Costel Constantin, irumpe cu acest rol în conștiința publicului bucureștean și-i dă personajului, dincolo de farmecul și marea sa naturalitate scenică, toate trăsăturile cu care l-a investit autorul: inteligență, abilitate, un soi de superficialitate și golănie programatică, o «filozofie» a favoritismului și nepotismului, un scepticism de bar de zi. Virgil Stoescu este printre puținii autori care, la ora asta, s-au hazardat să pătrundă într-un ungher spiritual mai întunecat al tinerei generații, s-a străduit să-i cunoască și să-i descrie — cu evidente intenții moraliza-

toare — puseurile de superficialitate și blazare profitoare, să le dea și replica necesară (personajul inginerii Gina, de pildă, puțin prea dulce, prea firav, prea anemic interpretat de Ilinca Tomoroveanu). Dacă «îngerii triști» ai lui D.R. Popescu nutresc o furie gravă și justițiară, «golani» lui Stoescu — golani și nu derbedei, cum face Dinu o distincție ce i se pare esențială — ascund și ei, pe undeva, disponibilități de recuperare, dacă nu chiar o anume amărăciune și un simț al responsabilității prea puțin utilizat. Virgil Stoescu ni-l arată pe acest Bel-Ami autohton, ce vrea să «se ajungă» prin aranjamente matrimoniale, într-un anume context social ce a favorizat deformările sale psihologice, și aici satira sa dobîndește reverberații și se exercită pe o arie mult mai largă de investigații. Odată însă gestul satiric comis prin portretizarea «golaniilor» (există în piesă și un amuzant aghiotant al lui Dinu, discipol fervent și plin de admirație al dascălului său, și un altul, Pomoje, specimen cu ifose și înfățișare hippy), odată intens folosite toate grasele resurse comice ale argoului de boulevard, autorul se grăbește să-și lecuiască eroul, iar catalizatorul acestei metamorfoze este mai curînd iubirea decît efectul salutar al muncii responsabile. Aici, cum spuneam, piesa se infundă în convenționalul său happy-end, aici i se tocesc ascușiturile critice; dar prin asta spectacolul nu-și dezmente totuși adevărurile satirice spuse pînă atunci, prin asta spectacolul nu este mai puțin agreabil și mai puțin reconfortant, prin asta nu înseamnă că ecurile sale educative nu pot avea o anume eficiență.

Sanda FAUR

„UN VIS DIN NOAPTEA MIEZULUI DE VARĂ” de

W. Shakespeare, în premieră la Teatrul Național din Cluj

Una dintre piesele lui Shakespeare cele mai controversate pentru încărcătura sa ideatică în exegeza contemporană, «Un vis...» este în schimb în unanimitate considerată ca extrem de dificil, dacă nu aproape imposibil, de redat scenic; aceasta pentru toată poezia plină de mister și inefabil cuprinsă în text.

Regizorul Vlad Mugur, oprindu-se la acest subtil text shakespearian, avea o sarcină deosebit de dificilă: citirea poetică a piesei în așa fel încît să depășească, scenic, arta armonioasă, clasică, din «Caligula». Dacă în textul lui Camus a fost imblinzită și redată scenei încărcătura abstractă, ideea, în «Un vis...» trebuia concretizată, dacă ni se per-

mite acest paradox, poezia. Originalitatea spectacolului constă în reușita acestui paradox. Poezia cu unde de umor sau de eroticism folosită de regizor ține de descoperirea (în text) și de redarea (scenică) a esențelor existentei; a relației om-infiniț privite prin hohotul de ris; a fericirii cu toate implicațiile ei. Este vorba de acea poezie dramatică, care, cum spunea un filozof grec, îi este superioară istoriei pentru că oglindefește generalul.

Gîndirea scenică asupra acestei lungi nopți a solstițiului de vară nordică, în care oamenii revenind în natură își descătușează cu uluire și nesăț necunoscutul ființei lor, putea fi încărcată doar de eroticism. Dar chiar și atunci cînd își îmbată interpretăii cu parfumul acelei miraculoase flori roșii a dragostei întîmplătoare, lăsîndu-i să danseze cu beatitudine pe muzică de jaz, Vlad Mugur nu-i crușă de o privire plină de un ascuțit simț al umorului, dar și dublată de o înfiniță tandrețe și înțelegere.

Poate tocmai de aceea se obțin efecte atît de originale în hîrjoneala sentimentală, nelipsită de dramatism, a tinerilor sau în aventura Titaniei cu Bottom. Se poate observa o detașare a regizorului față de interpreți și a actorilor față de personaje la cei patru îndrăgostiți, zăpăciți de vară și de zei. Punitatea adolescenței se amestecă cu parodia față de un pitoresc îngroșat. Helena, o caraghioasă plină de candoare și gingășie (Ana Maria Dominic), și Hermia, o cochetă sigură de sine (Teodora Mazanitiș-Fugaru), își dispută pe cei doi parteneri, pe extrem de agreabilii Lysander (Nicolae Iliescu) și Demetrius (Viorel Comănic), aceștia tragîndu-se unul pe altul de mina, într-un lanț ce amintește jocurile copilăriei. Aceeași detașare propusă interpretei o putem observa și în deruta sinceră, ușor senzuală a Titaniei (grațioasa Dora Cherteș), în fața izbucnirii unui eu necunoscut sie însăși.

În această noapte raporturile se inversează. Cînd realitatea se topește în incoerența visului, iar umbrele se desprind din lumea lor incertă impunîndu-se cu virtuțile unor personaje reale, atunci punctele de reper obisnuite se clatină. În universul aburit de taine e necesară o infuzie de certitudine, o revenire la reflexele noastre cotidiene. Curtea lui Theseu, deși un punct fix, clasic în această încurcătură dionisiacă, nu este suficient. Frumoasa pereche suverană, Marlin D. Aurelian și Liliana Welther (Hippolita), este la rîndul ei amețită de dragoste și indiferență, dar privind cu bunăvoință rațională lumea din afară, iar Filostrat, mesagerul (de un rafinament sofisticat, Ion Tîdorică), este îmbătat de propria lui persoană. Și cum tot jocul vis-realitate se desfășoară pe tema dragostei, ce putea fi mai potrivit decît o parodie a iubirii unor «Romeo și Julieta», încărcată cu bolovănișuri lingvistice, necesar lipsită de fantastic? Interpretarea meșteșugarilor-actori (Valentino Dain, Gh. M. Nuțescu, Dorel Vișan, Alexandru Munte, Ion Marian și Anton Tauf) este plină de pitoresc. Hazul acestor spirite greoaie, te-

lurice, ce cochetează cu absolutul este atît de tonic, realist gîndit în gesturi, mimică și măști, încît, dacă nu ar echilibra, ar putea face o notă discordantă într-o lume dominată de fantastic.

Un fantastic pe care Vlad Mugur caută să-l traducă, transfigurat, din universul renascentist shakespearian în normele noastre de comportament. Granița real-ideal este ștearsă încă de la început, cînd zeii și oamenii, adormiți laolaltă într-o atmosferă de vis, înfiorată de metalul decorurilor lui Matcaboji, se trezesc halucinant la semnalul muzical, la cuvinte. Puterea cuvîntului este dominată însă de cea a mișcării, în ritmuri lente sau agresive, continuatoare cu multă finețe a beției visului. Meritul muzicii lui Pascal Bentoiu este tocmai această rotunjire a derutei viață-vis, pe tonuri contemporane, cu toate nuanțele de umor presărate pe parcurs. (Tangoul ușor desuet dar naiv al lui Bottom; bergamasca transformată în charleston.)

Îndrăgostiții intră în joc abulici, mișcîndu-se ca în vis, în schimb personajele de vis au o luciditate, o prestață dominatoare. Misterul elfilor și al elfelor, așa cum sînt văzuți de Vlad Mugur, depășește viziunea feerică a unor apariții nevinovate și drăguțe de povești cu zine. Titania și Oberon, învăluți obscur de mișcările însoțitorilor de basm asemeni unei gărzi imperiale, devin forțe determinatoare ale destinului comun. După cum, grație fantasticele costume semnate de Clupe, aceiași elfi se transformă în copaci, în decoruri vii, aflîndu-ne în plin mister natural al mișcărilor secrete ale pădurii.

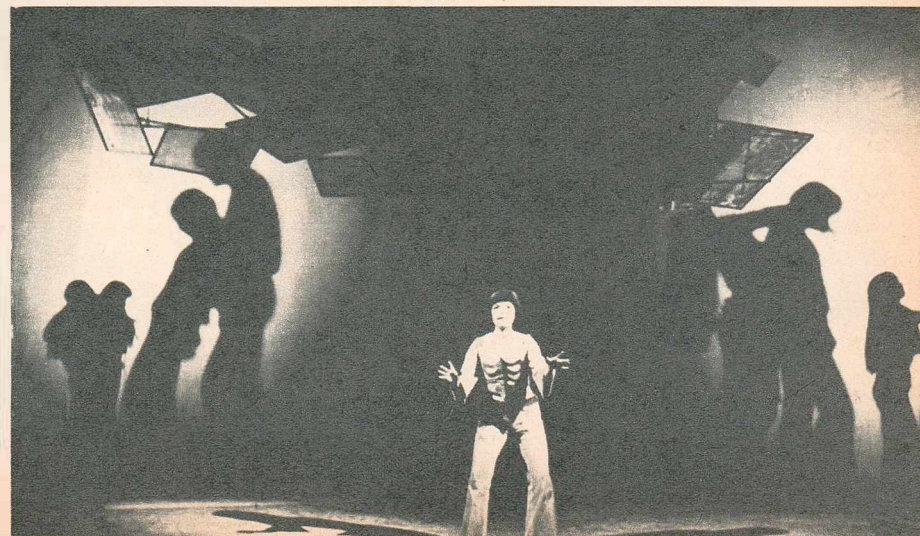
Ingmar Bergman, inspirîndu-se și el din înfrățirea prin dragoste a oamenilor cu natura, în cea mai lungă noapte de vară scandinavă (filmul «Surisurile unei nopți de vară»), se retrăgea în ziuă, zîmbind lucid și obiectiv soarelui. Shakespeare însă îl are pe Puck. Singurul care se află liber deasupra tuturor determinărilor, cel care conduce jocul cu o indiferență binevoitoare. Gitta Popovici îi conferă acestui «duh hitru» temperament și cinism, haz și luciditate; e un Robin-bun-băiat, care nu știe de frica nimănui, își permite orice în fața oamenilor și a zeilor. El e purtătorul de cuvînt al autorului. Puck, cel care ne avertizează în final de «realitatea» minunatului și periculosului joc, nu face decît să ne invite spre cunoaștere: a omului, a tainelor cuprinse în el și în lume. O invitație pentru a gîndi și mai ales pentru a gîndi frumos, atîta timp cit gîndurile, chiar cele mai secrete, neștiute și nemărturisite riscă să prindă viață și să ne tragă la răspundere.

Iuliana POP

Notă:

Trebuie să amintim remarcabila traducere a lui Mircea Alexandru-Pop, ca și scrisoarea sa, un foarte interesant eseu asupra textului shakespearian, prezentată în programul de sală.

Iată cum arată micul vrăjitor Puck în interpretarea Gittei Popovici, după ce s-a amuzat cum a vrut cu perechile de îndrăgostiți, zei sau oameni.

Continuăm în acest număr publicarea evocărilor unor ziariști români, care în călătoriile lor în diferite țări europene au avut numeroase prilejuri de a înregistra ecouri vii la chemarea tot mai pregnantă de a se crea un climat propice pentru înfăptuirea unei reale securități în Europa, ca o premisă necesară a asigurării unei păci trainice pe acest continent.

Există în prezent condiții prielnice pentru atingerea acestui țel înalt, ceea ce justifică eforturile susținute pe care țara noastră, alături de alte state și popoare, le depune pentru organizarea unei conferințe general-europene, menite să contribuie la așezarea pe temelii principiale noi a relațiilor dintre țările europene, în scopul dezvoltării încrederii și colaborării dintre ele.

Ceea ce au consemnat în aceste pagini colegii noștri aduce încă o mărturie a uriașei audiențe a ideii unei conferințe pentru securitatea europeană, la care și-au dat pînă acum adeziunea 24 de state.

UN CONCEPT NOBIL AL TIMPULUI NOSTRU

de Dic. BABOIAN

Îmi stăruie încă proaspătă în amintire imaginea marelui savant. Îl rugasem să-mi vorbească despre știința și societatea contemporană, și Leopold Infeld, celebrul fizician polonez, discipolul și colaboratorul apropiat al lui Einstein, îmi comunica, cu vocea stinsă a omului suferind, gânduri despre o lume fără războaie, fără spasme, despre o Europă care să fie lăsată să-și prolifereze resursele inepuizabile de materie și spirit. Nu știam atunci, în intimitatea caldă a apartamentului varșovian în care mă primise, că acesta avea să fie ultimul său interviu.

În cele două ore petrecute în preajma lui Leopold Infeld, carnetul meu de notițe înregistrase de fapt un mesaj către posteritate, cuprinzînd crezul unui om de știință care a fost la înălțimea epocii sale, depășind-o chiar, printr-o viziune amplă despre perspectivele revoluției tehnico-științifice «în condițiile obligatorii de menținere a păcii și securității internaționale».

Răsfoiesc acum filele care cuprind semnele simpatiei mărturisite a savantului pentru România, pentru contribuția ei la statornicirea unor relații de înțelegere și colaborare în Europa. Iată aici, în pagina a treia, câteva cuvinte: «Dacă glasul meu ca slujitor credincios al științei poate să se facă auzit dincolo de acești pereți, atunci vă rog să consemnați gândul meu: să ferim continentul nostru de conflicte generatoare de ciocniri sîngeroase; înainte de orice avem nevoie de securitate pe acest vechi și greu încercat continent». Am notat întocmai. Și ceea ce urmează: «S-ar putea să fiu socotit simplist, dar țin să spun și s-o repet, pînă la ultima suflare a vieții mele, că

problema fundamentală este în prezent descoperirea și folosirea oricăror căi și mijloace care pot să contribuie la statornicirea păcii și securității în Europa. Căci nu trebuie uitat: aici au izbucnit două dintre cele mai mari războaie din istoria omenirii».

Ca și alți savanți ai timpului său, regretatul savant era preocupat nu numai de expansiunea științei, dar și de modul sau direcțiile în care sînt folosite realizările acesteia. Ceea ce îmi amintește de o remarcă sugestivă a lui Joliot-Curie: «Savanții știu cîte foloase aduc ei umanității, dar știu mai ales ce-ar putea înfăptui dacă pe întregul glob pămîntesc s-ar instaura pacea». Ideea indivizibilității păcii în lumea contemporană presupune o grijă la scară mondială pentru înlăturarea oricăror focare de tensiune și încordare. În acest cadru mai larg se înscriu și eforturile pe care le depune cu hotărîre țara noastră în scopul promovării principiilor securității europene. O dezbatere largă, deschisă, fără prejudecăți și într-un spirit constructiv a problemelor care interesează toate statele și popoarele continentului nostru ar constitui, fără îndoială, o bază serioasă pentru elaborarea unor soluții acceptabile pentru fiecare în parte și pentru toți laolaltă. Conferința preconizată apare în această lumină ca o necesitate vitală.

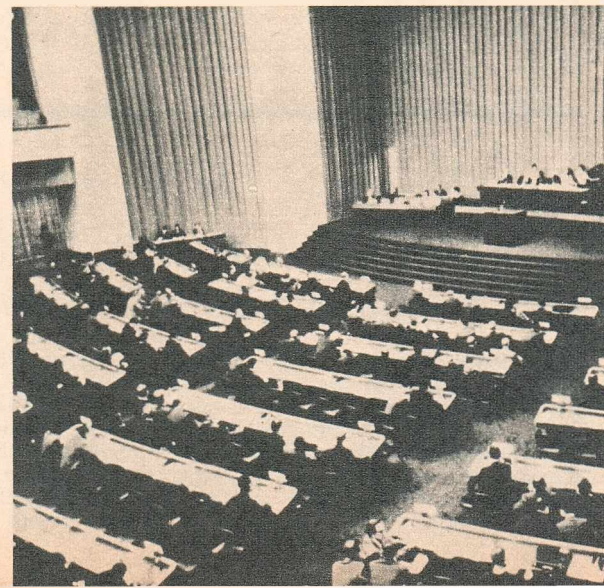
La Moscova, într-o seară de iarnă, îl ascultam pe academicianul Leonid Sedov, care acceptase să acorde un interviu «Flacării». Vorbea despre comunicațiile interplanetare, despre strădaniile științei și tehnicii sovietice de a pătrunde în zonele cele mai tainice ale spațiului cosmic. Era o pledoarie pentru o acțiune coroborată a oamenilor de știință de pretutindeni. «Nu poți comunica în cosmos — spunea Sedov — dacă nu reușești să găsești un limbaj comun pe pămînt». Nu întrecerea este cea care ne preocupă, ci dezlegarea «misterelor» cosmosului și participarea la eforturile de interes general depuse în acest sens de oamenii de știință din diferite țări. Savantul sovietic insistă în acest spirit asupra necesității unor raporturi de echitate, cu caracter profund etic. Ideea securității în Europa nu poate fi despărțită, bineînțeles, de cea a înțelegerii și cooperării în toate domeniile, inclusiv în zona fertilă a științei contemporane.

EUROPENII DESPRE SECURITATEA EUROPEANĂ

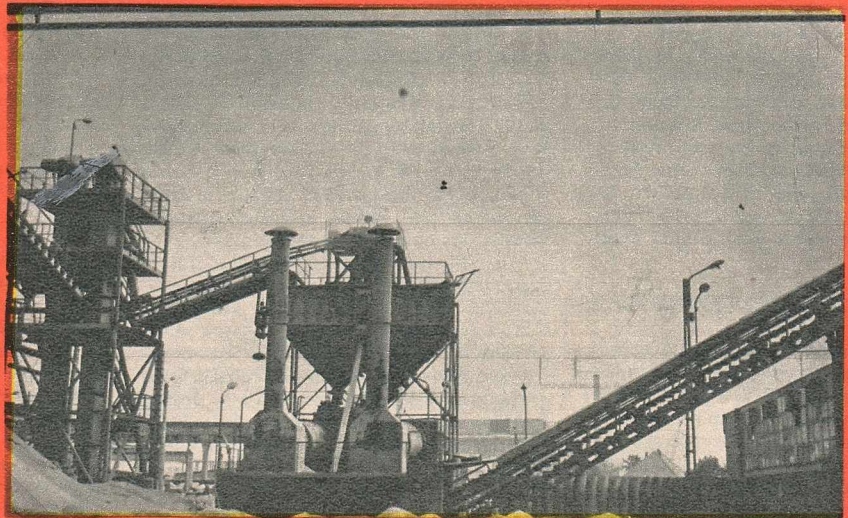
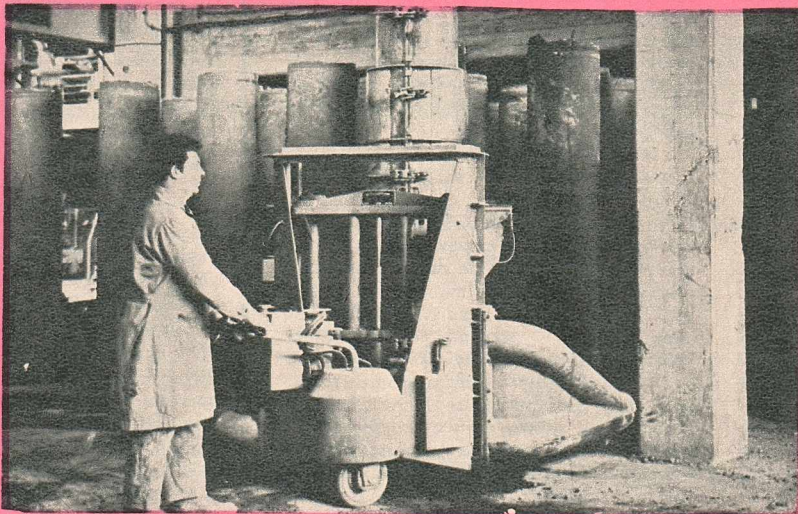

După întâlnirea reprezentanților tineretului european, expresia «spiritul Snagovului» a intrat în uzanța internațională ca un simbol al dialogului bazat pe stimă, comprehensiune și receptivitate — modalitate esențială de a face să avanseze securitatea europeană.

O premisă pentru realizarea destinderii și, implicit, a securității pe continentul nostru și în întreaga lume o constituie și dezvoltarea continuă a schimburilor comerciale între toate statele, europene și neeuropene. Fotografia noastră vă prezintă un aspect de la una din Conferințele ONU pentru comerț și dezvoltare (UNCTAD).

ÎNȚEPRINDERA
DE PREFABRICATE BETON-TURDA,
JUD. CLUJ,
PRODUCE ȘI LIVREAZĂ
URMĂTOARELE SORTIMENTE:

- Fișii cu goluri pentru planșee
 - Stilpi electrici SE4 —SE8 — SEg
 - Tuburi de presiune pînă la 10 atm.
 - Tuburi de canalizare \varnothing 600 și \varnothing 800
 - Chesoane de acoperiș de 6 și 12 mm lungime
 - Grinzi și stilpi pentru hale industriale
- Comenzile pentru orice cantități se vor face pe adresa
I.P.B.-Turda, strada Armata Roșie nr. 29, Turda,
județul Cluj. Telefon 16.00 și 16.01

umor în culori

de TREZ, KIRAZ, HOVIV

— Dar tu, tu ce i-ai fi spus lui tăticu' dacă atunci cînd te-a cerut în căsătorie ar fi mestecat un chewing-gum?...

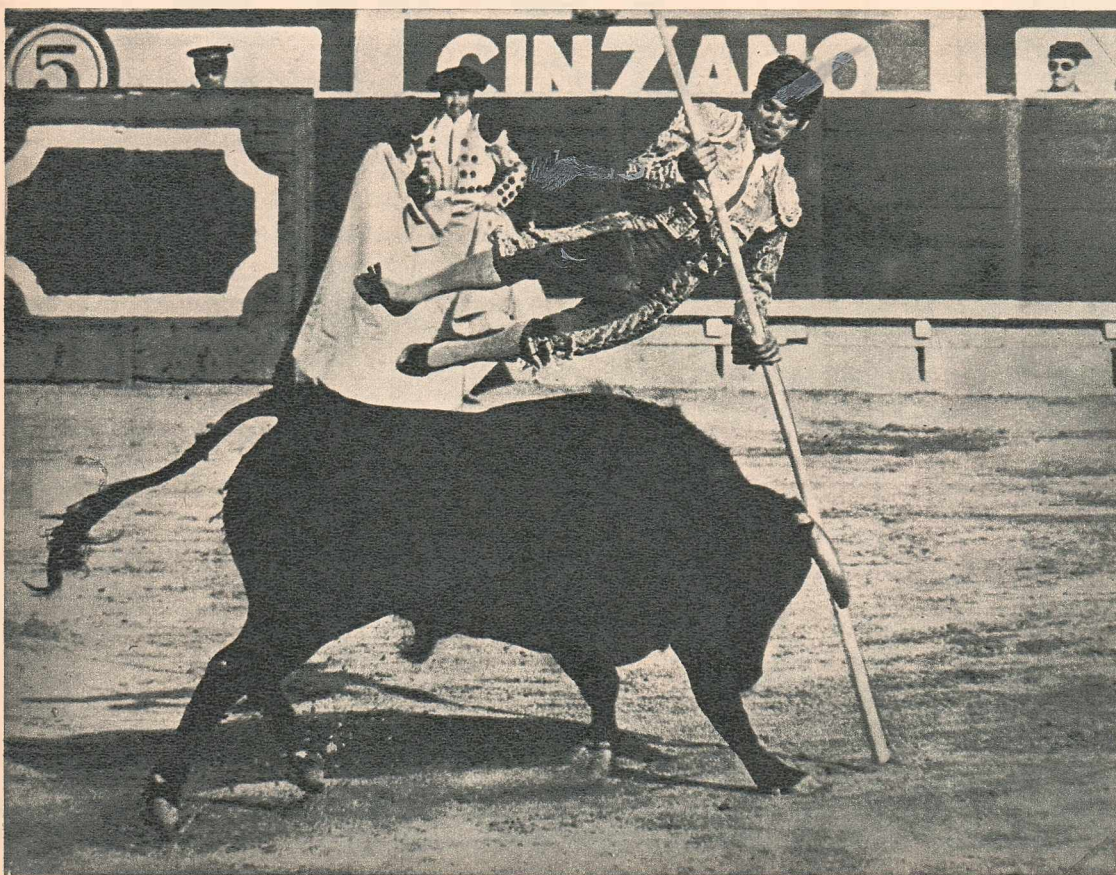

rețeta lui moș cirin

Cirin Gasanov, dintr-un aul din R.S.S. Azerbaidjană, și-a aniversat de curând, pentru a 153-a oară, ziua de naștere. Cum este lesne de presupus, lui moș Cirin îi cere cine vrei și cine nu vrei rețeta neobișnuitei sale longevități. Iar Matusalemul nostru, alt răspuns decât acesta nu are: a muncit toată viața, se trezește în zori și își începe ziua lucrând în grădină, mănincă chibzuit și lucruri ușoare, baza hranei fiind laptele și legumele. Carne nu gustă. Nu fumează. Nu bea alcool. Asta-i tot! Altă rețetă nu cunoaște... Dacă a fost vreodată bolnav! Nu. Ba da — dacă se gîndește bine: a fost cam răcit acum nu știe cîți zeci de ani...

Fotografia ne-ar scuti de comentarii. Sintem însă datori cititorilor cîteva date: eroul splendidului salt este matorul Antonio Porras, în timpul unei coride la arena Vista Alegre din Madrid. Fotoreporterul agenției «Keystone», care ne-a trimis imaginea, ne asigură că asemenea sărituri (stil «garrocha», cum sint denumite) nu pot fi văzute la nici o olimpiadă din lume. Posibil. După cum la nici o coridă din lume nu poate fi văzută vreo săritură în stilul «Penele» sau «Bob Beamon», de pildă...

inimitabilul stil „garrocha“

mica hîrtiuță de mare valoare

Într-o bună zi a anului 1897, cineva a pus la cutia poștală o scrisoare, corect francată și cu adresă completă: Edward Gordon Esq Plantn. Good Hope. Este cît se poate de sigur că despre această scrisoare, care nu conținea nimic deosebit, nimeni nu și-ar mai fi amintit după 73 de ani. Și totuși... Pentru cele două timbre poștale din Guyana Britanică lipite pe plic, scrisoarea a fost recent vîndută la o licitație londoneză cu suma impresionantă de 75 000 de lire sterline, cifră record realizată în Anglia la o tranzacție de valori filatelice.

Pechinezul doamnei Violet Skipworth s-a îmbolnăvit. Nici mai mult, nici mai puțin decît de inimă. Are o insuficiență cardiacă, maladie ireversibilă, impunînd un tratament complicat și o îngrijire devotată. Printre altele, medical personal al pechinezului i-a interzis plimbările zilnice prin oraș. Ușor să interzici! Dar ce te faci cu bunele obișnuințe anglo-saxone ale micului pechinez și mai ales ale devotatei lui stăpîne? Și iată, fotografia ne arată cum a fost soluționată această grea problemă pe care viața a pus-o în fața a două făpturi cumsecade.

inimă de cîine

PLĂCERILE SUFERINȚEI

X nu se simte bine decît în dramă. Drama e viața lui. Nenorocirea e singura lui plăcere. Se simte în suferință ca la mama acasă... Ar tot suferi o viață întregă...

X n-are o zi liniștită — o zi fără o dramă... Nu l-am văzut o singură dată calm și împăcat. Într-un fel îl invidiez, dacă mă pot exprima așa... De unde scoate omul ăsta atîtea drame? De unde are puterea asta de a se văita încontinuu? Cum de nu obosește, pentru numele lui Dumnezeu?

Capacitatea lui de a suferi e cu adevărat inepuizabilă. X e mereu la datorie... Cum îi deschizi ușa, cum îl găsești oftînd sau blestemînd... Chiar cînd mîncă oftează... Chiar dacă îl întrebi unde e strada cutare, întrebare neutră după cum se vede, îți răspunde cu același aer de veșnică suferință.

— Strada aia?... De unde vrei să știi eu...?

Cînd are o întîlnire cu o femeie, iarăși suferă. Se bărbiește și suferă.

— Eu știi dacă o să vină la întîlnire? Parcă poți să știi...?

Dar dramele — asta e ironia vieții — îl cam ocolesc pe amicîl nostru... Totuși reușește să se descurce... Transformă în dramă chiar și întîmplările plăcute... Îți vorbește despre o excursie la Poiana-Brașov ca despre o catastrofă cosmică...

— Am ajuns acolo la opt seara. Ne-au dat camere de-un singur pat...

Unde e drama, nu pricep... În fiecare zi X are o problemă de conștiință. Și-a făcut din procesele de conștiință un adevărat tabiet.

— Am făcut bine că mi-am cumpărat televizor? Am auzit că televizorul abrutizează.

El nu știe de fapt cum stau lucrurile. A auzit... A auzit că televizorul abrutizează, a auzit că iubirea aduce — o dată cu plăcerea — și suferință. A auzit că...

Mai suferă omul... Dar nici chiar așa...

ÎNTELEPTII PRINTRE NOI

● Lui Rivaroli s-a dovedit că Voltaire făcea greșeli de ortografie.

— Cu atît mai rău pentru ortografie!
— a exclamat Rivaroli.

● Oamenii sînt ființe foarte ciudate — spunea Bertrand Russel. Spune-le că în cosmos sînt 836 miliarde 618 milioane 432 /83 de stele și o să te creadă pe cuvînt. Dacă însă pe o bancă din parc se află tablîța «Atenție, proaspăt vopsit!», oricînd se va găsi cineva care va încerca să verifice cu degetul că într-adevăr așa e.

● Sacha Guitry spunea într-o zi unui amic:
— Uite un om care mă foarfecă de zece ani în toate ziarele și care dintr-o dată îmi consacră un articol elogios! Fără discuție, nu se mai poate conta pe nimeni!

● Rugîndu-l pe Einstein să o sune la telefon, o doamnă îl preveni că are un număr dificil de reținut: 24361.

— Nu văd ce e dificil, spuse Einstein. De două ori 12 și apoi 19 la pătrat.

● Văzîndu-l pe Mark Twain îngîndurat, un ziarist îi spuse:

— Ofer un dolar, mister Twain, ca să aflu la ce vă gîndiți acum.

— Vai, gîndurile mele nu fac nici două parale!

— Și totuși, la ce vă gîndiți, insistă ziaristul?

— La dumneata, îi răspunse Twain, zîmbînd amar.

● Pe cînd era tînăr și o ducea foarte greu, Jacques Prévêrt scria unui prieten:

«Imprumută-mi te rog 100 de franci. Ești un om atît de norocos încît poate am să fiu în stare să ți-i restitui».

● O doamnă îl întrebă pe fizicianul Niels Bohr:

— Cum explicați că deseori cărțile împrumutate nu se mai dau înapoi?

— Probabil că este mult mai ușor pentru oameni să rețină cărțile decît conținutul lor.

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE timpul probabil...

● CEA MAI coborîtă temperatură înregistrată pînă acum: minus 142,8 grade Celsius. Dar nu pe pămînt, ci în atmosferă, la o altitudine de 80 km deasupra Laplandiei. Temperaturile cele mai scăzute pe pămînt au fost înregistrate la Polul Nord: — 83,3°C, și în apropierea Polului Sud: — 94,5°C.

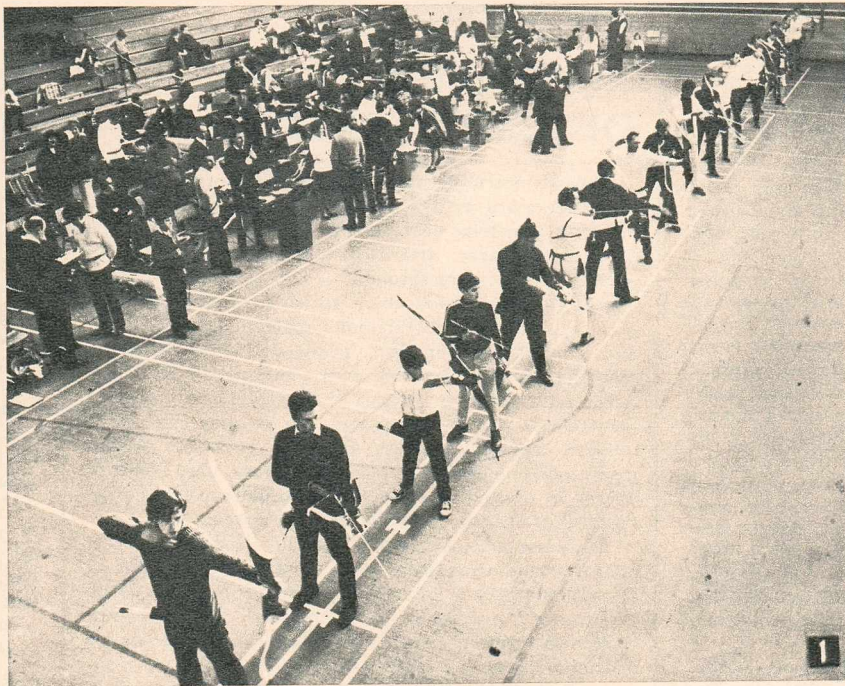
● RECORDUL locurilor «uscate» îl deține orașelul Pirandòs din Chile, unde a plouat ultima oară în 1936, după o pauză de... 91 de ani! Alte «poluri al uscăciunii» sînt: localitatea Wadi Halfa din Sudan, cu 1 mm precipitații pe metru pătrat, o dată la 3 ani, și Atacama din Chile, cu 1 mm pe an.

● CEL MAI călduros punct de pe glob este Aziziah (Tripoli). Temperatura înregistrată aici este de 58°C la umbră. Temperatura medie maximă este înregistrată la Massaua, în Etiopia: 30,2°C.

● CEA MAI densă ploaie meteoritică a căzut pe pămînt în noaptea de 12 spre 13 iunie 1833. În decurs de 10 ore au căzut circa 240 000 meteoriți.

● ANUL cel mai bogat în eclipse a fost 1935. Atunci s-au înregistrat cinci eclipse de soare și două de lună. Acest record se va repeta în 1982: patru eclipse de soare și trei de lună.

● CELE MAI mari avalanșe se formează în Munții Himalaya, dar calcularea volumului lor nu a fost încă posibilă. În Europa, recordul îl dețin Alpii italieni, atît ca număr cît și ca volum. O singură avalanșă a deplasat în 1885 3 500 000 de metri cubi de zăpadă și gheață.

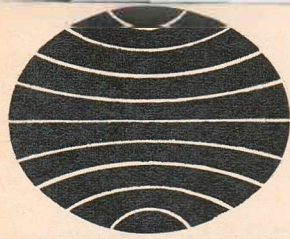
arcuri și scuturi veac XX

Doă fotografii, fără altă legătură între ele decît că, ambele, ne duc cu gîndul la romanticele vremuri ale armelor fără foc:

Tinerii arcași (fotografia 1), care-și desfășurau pînă acum activitatea într-un cvasianonimat, trăiesc zile de intensă emoție și febrile pregătiri. Jocurile Olimpice de la München din 1972 au inclus în program și sportul lor preferat. Și dacă pînă în 1972 mai e vreme berechet, pînă în septembrie al acestui an — cînd va avea loc primul campionat european de tir cu arcul — nu mai e mult, iar timpul zboară...

În legătură cu cea de-a doua fotografie, trebuie să precizăm de la început că omul cu scutul nu a fost «surprins» de vreun fotograf isteț în această insolită postură. Omul cu scutul este un contemporan polițist vest-berlinez, al cărui echipament profesional a fost recent îmbogățit cu un scut. Pentru anume întîlniri, nu prea amicale, cu demonstrații de pe străzi — i s-a explicat... Fotoreporterul l-a pus să pozeze pe fundalul unei statui de gladiator, pentru a demonstra probabil că două milenii nu înseamnă chiar atît de mult pentru înfînitul timpului.

globe-comentar

George SERAFIN

RETRAGERI ULTRACONDITIONATE

În Vietnamul de sud, războiul continuă. În Laos, intervenția militară americană, clar dezvăluită, lua amploare. În Cambodgia, gruparea Lon Nol, departe de a reuși să-și impună autoritatea, recurgea la violențe mergând până la masacre, cerind totodată ajutor militar de unde s-ar putea. De la Washington sau de la Saigon, ceea ce în ultimă instanță reprezintă același lucru. Și în timp ce conștiința întregii umanități, adinc răscolită de evoluția dramatică a evenimentelor din peninsula indochineză, mobilizează resursele sale morale pentru a impune respectul față de acele forme de viață și dezvoltare pe care le doresc popoarele din atît de incercată zonă sud-est asiatică, președintele S.U.A. hotărăște extinderea acțiunilor agresive ale trupelor americane din Vietnam asupra Cambodgiei. Aceasta, puțin timp după ce Richard Nixon anunța noile măsuri pe care intenționa să le ia în legătură cu Vietnamul. În esență, e vorba de proiectele de retragere a 150 de mii de militari americani, în următoarele 12 luni. Ar urma, în consecință, ca în primăvara anului viitor să nu mai rămînă în Vietnamul de sud «decît» aproximativ 280 000 soldați americani. E bine, se apropie pacea?

«Războiul din Indochina va fi lung, foarte lung. Aceasta este impresia ce se desprinde din conversațiile cu un anumit număr de persoane care, din birourile lor tapisate cu hărți ale Vietnamului, Laosului și Cambodgiei, sînt însărcinate să alimenteze dosarele oficiale și, într-o anumită măsură, să orienteze politica Casei Albe». Citatul, atît de puțin îmbucurător pentru perspectivele reglementării problemei, este paragraful de debut al unei ample corespondențe din Washington, apărute în ziarul «Le Monde». Puțin îmbucurător și oarecum straniu, dacă îl raportăm la repetatele declarații oficiale făcute la Washington cu scopul de a demonstra bunele intenții ale Statelor Unite în reglementarea conflictului. Lucrurile își pierd însă total orice element de surpriză în momentul în care procedăm la o confruntare nu neapărat cu o anumită stare de spirit de la Pentagon, ci direct cu faptele. Și pentru că e vorba de declarația președintelui, ce se poate desprinde din și dincolo de promisiunile șefului statului nord-american?

Ritmul retragerilor anunțate nu este precizat. Mai mult, ele sînt ultraconditionate: de succesul «vietnamizării», cu alte cuvinte, de eficiența transferării sarcinilor militare americane asupra regimului saigonez, sprijinit «cu ghearele și cu dinții» pe plan politic, militar și al «sfaturilor»; de progresul înregistrat la tratativele de la Paris, unde partea americano-saigoneză a respins cu persistență și opacitate toate propunerile avansate de delegații nord-vietnameze și ai Guvernului Revoluționar Provizoriu; de evoluția din Laos și Cambodgia, unde «incertitudinile» împiedică, pentru S.U.A., angajarea irevocabilă pe un program de retragere. Și — zece zile după declarațiile președintelui, o nouă cuvîntare a șefului Casei Albe anunță angajarea unor trupe americane din Vietnamul de sud în operațiuni militare pe teritoriul Cambodgiei.

Quod erat demonstrandum! Primul act urmînd anunțarea retragerilor este deci escaladarea agresiunii în Indochina.

«Subliniind că aceste noi acțiuni agresive provoacă o profundă îngrijorare, aduc serioase prejudicii eforturilor popoarelor pentru conviețuire pașnică, înțelegere și colaborare internațională, creează noi pericole pentru pace, atît în Asia de sud-est cît și în lumea întreagă — se arată în Declarația guvernului țării noastre în legătură cu noile acțiuni agresive ale S.U.A. — guvernul Republicii Socialiste România le condamnă în modul cel mai categoric și cere să li se pună capăt».

Mihai LAZĂR

AUSTRIA: GUVERN DE EXPECTATIVĂ?

Situația incertă de după alegerile din Austria, calificată de observatorii politici drept o criză cauzată de neconcordanța punctelor de vedere dintre socialiști și populiști în vederea refacerii «marii coaliții» care să asigure majoritatea parlamentară absolută, s-a încheiat o dată cu formarea guvernului monocolor, socialist, condus de Bruno Kreisky, președintele Partidului socialist austriac. Partidul populist a trecut astfel, prima oară după război, în opoziție, opțiune extremă dacă ținem seama de încercările repetate ale celor două mari partide de a-și concilia punctele de vedere. Întrebarea care se pune este: în ce măsură cabinetul socialist va putea guverna? Aceasta pentru că populiștii și-au anunțat intenția unei «opoziții dirze» în parlament, lucru foarte posibil considerînd rezultatele alegerilor generale de la 1 martie.

După cum este cunoscut, din totalul celor 165 de locuri în parlament, socialiștilor le-au revenit 81 de locuri, cu 7 mai mult decît în camera anterioară, populiștilor 79 de locuri, cu 7 mai puțin, iar liberalilor 5 locuri, singurii care n-au înregistrat nici o schimbare. Diferența minimă existentă între cele două mari partide obliga, în principal, fie la refacerea coaliției «socialiști-populiști», fie la realizarea unei «mici coaliții» între socialiști și liberali, după modelul vest-german. O a treia posibilitate, care a rămas exclusiv teoretică, ar fi constat în formarea unei alte mici coaliții între populiști și liberali — o coaliție a învinșilor, fără viabilitate. În sfîrșit, mai exista și o a patra posibilitate, — extremă — aceea a organizării unor noi alegeri legislative care să aducă o clarificare. Soluție improbabilă însă, prin urmările ei, pentru că nici unul din cele trei partide reprezentate în parlament nu ar putea sconta, în momentul de față, pe un succes electoral deplin.

După cîteva runde de tratative — numite «discuții de orientare» sau «convorbiri de explorare» — secretarul general al Partidului populist austriac, Hermann Withalm, șeful echipei de negociatori ai acestui partid și unul dintre susținătorii coaliției, a făcut cunoscut în mod public eșecul tratativilor și al formulei «marii coaliții», deoarece partidului populist nu i s-ar fi acordat poziții egale cu cele ale partenerului său, atît în guvern cît și în comisiile parlamentului. La rîndul său, noul cancelar desemnat, Bruno Kreisky, relevă că propunerile avansate de populiști nu constituie o bază suficientă pentru formarea unui guvern de coaliție. Întreruperea definitivă a tratativilor a dus, în sfîrșit, după șase săptămîni de încercări, la formarea actualului guvern socialist-minoritar, care dispune în parlament de 81 de locuri din 165. «Formarea unui guvern socialist minoritar în Austria nu trebuie să fie considerată ca ceva inimaginabil» — au declarat imediat după alegeri atît vicecancelarul populist Withalm, cît și Leopold Graz, unul dintre principalii conducători ai partidului socialist. Se preconizează însă — și acest lucru nu este respins de socialiști — ca noul cabinet monocolor să ființeze o perioadă de timp determinată, după care, fără a se recurge la noi alegeri generale, tratativele să fie reluate în vederea refacerii «marii coaliții». În aceste condiții, cabinetul Kreisky ar urma să ducă, pentru moment, acea politică de așteptare care se numește «expectativă», pentru a se evita înfruntările în parlament, mai ales în problemele economice unde există serioase deosebiri de vederi.

I. CIOARĂ

ARME, FREGATE, PÎINE ȘI UNT

Poate fi o întîmplare că *aproximativ în același timp* două răscoale au fost înregistrate într-o aceeași zonă — cea Antilelor. Poate fi, de asemenea, o întîmplare că *la ambele au luat parte militari*: o bună parte a trupelor din Trinidad Tobago s-au solidarizat cu participanții la demonstrații antiguvernamentale de la Port of Spain, ocupînd fost bază militară americană Chaguaramas, iar de pe trei nave aparținînd pazei de coastă haitiene s-a tras cu tunurile asupra palatului prezidențial al lui Duvalier din Port-au-Prince. Ceea ce nu poate constitui doar o întîmplare est însă *coincidența cauzelor* care au generat cele două răscoale. Ele constituie în ultimă instanță *manifestarea unor situații sociale explozive*.

Haiti a oferit de altfel destule prilejuri comentatorilor să vorbească despre ea în anii «revoluției duvalieriste», cîtează din 1957. De pildă despre faptul că acești «perle Antilelor» — cum o denumesc broșurile oficiului de turism local — i se potrivește mai bine caracterizarea de «vertabil laborator al subdezvoltării», ilustrat prin aceea că venitul anual per capita este doar ceva peste 70 dolari, că populația este analfabetă în proporție de 80%, că sub președinția lui «Papa Doc» (cum îi place să i se spună pentru titlul său medical) tuberculoza provoacă moartea a aproape trei sferturi dintre copiii sub trei ani, într-o serie de zone nordice ale țării. Și pentru că astfel de indicii ai mizeriei s-au dovedit în atîtea cazuri fermenți ai revoltei, micul Hitler din Haiti și-a fărîșit o sinistră gardă din 15 000 de «tonton macoutes» cu ajutorul cărora — se laudă azi — «am rezolvat bine altele (situații critice ca aceea de acum — n.n.) de cînd Haiti trăiește sub conducerea mea pre luminată». Fără a prezenta aspectele pe cît de caricatural pe atît de tragice din Haiti, situația din Trinidad-Tobago este și ea de asemenea natură încît răscoala de acolo n-provocat surpriză. După cele petrecute anul trecut în Curaçao și Anguilla, explozia din Trinidad vine să illustreze consecințele nefaste ale îndelungatei dominații coloniale în bogatele insule ale Indiilor de Vest. Nemulțumirea populației — din care aproape o jumătate e constituită din negri, iar 37% din indieni — e determinată de lipsa drepturilor și situația economică grea. Cea mai mare parte a bogățiilor — petrol, bauxită, trestie de zahăr, turism — sînt controlate de societăți străine (indeosebi americane și engleze) care caută să rentabilizeze la maximum investițiile, cu cît mai puțină forță de muncă; în consecință, mediul somajului din totalul forței de muncă este de circa 20%, dar procentul este mult mai ridicat în cazul negrilor. La așa-zisa independență — obținută în 1962 după «explozia rea», la numai patru ani de la crearea, a așa-numitei «Federație a Indiilor de Vest» — este iluzorie, nu numai pentru că republica creată a rămas în cadrul Commonwealthului dar mai ales pentru că structurile de bază au rămas aceleași. Există așadar diferențe între diferitele aspecte particulare ale situației din cele două țări antileze proiectate acum în actualitatea internațională. Esența este însă aceeași.

Aceleași evenimente au mai evidențiat însă încă ceva — și anume ceea ce releva un lider al negrilor din Trinidad în legătură cu acțiunile întreprinse de S.U.A. și Anglia pentru înăbușirea răscoalelor: «Armele americane și fregatele britanice nu pot ajuta unui popor aspirînd la mai multă pîine și unt».

telex

BRASILIA

■ S-au terminat pregătirile în vederea transferării în Brasilia a ultimelor ministere aflate la Rio de Janeiro. La zece ani de la crearea, noua capitală braziliană, proiectată de Oscar Niemeyer, numără peste 500 000 locuitori.

ROMA

■ Capitala Italiei este orașul cel mai zgomotos și cu cel mai haotic trafic din întreaga lume; recordul nu îi poate fi contestat decît de San Francisco — se afirmă în concluzia unei anchete internaționale întreprinse de «Sunday Times».

VARȘOVIA

■ Geologii polonezi au descoperit în partea vestică a țării noi zăcăminte de cărbune, apreciate la 40 miliarde tone.

AMSTERDAM

■ Pentagonul folosește oameni de știință din Belgia, Olanda și Luxemburg. Ziarul «De Groene Amsterdammer» relevă că numai în Olanda există cinci centre care se ocupă de executarea comenzilor Pentagonului, ceea ce contravine intereselor naționale ale țării.

LONDRA

■ Au fost legiferate normele «certificatului de liniște» al avioanelor: pentru a avea acces la aeroporturile britanice, viitoarele subsonice vor trebui să fie două ori mai puțin zgomotoase decît cele aflate în prezent în circulație.

TOKYO

■ «Sint hîrtie sintetică fabricată din petrol» — se intitulează o carte recent apărută în Japonia. Conținînd expuneri de motive în legătură cu necesitatea și tehnologia producerii hîrtiei sintetice, cartea este tipărită chiar pe o asemenea hîrtie.

ANKARA

■ Pentru ca Turcia să nu mai fie prădată pe viitor de bogățiile ei arheologice, se fac propuneri în vederea adoptării unor măsuri severe, ca de pildă crearea unei poliții specializate.

PETROPVLOVSK

■ În apele curgătoare ale peninsulei Kamciatka au fost descoperite mari aglomerări de stridii producătoare de perle. În medie, din fiecare 12 stridii una conține perle.

NOSTALGIA E INUTILĂ

Încercarea de a degaja tendințele dezvoltării viitoare nu mai este nicăieri în lume un simplu exercițiu științific. Chiar și în țările capitaliste, în contextul intervenției statale crescînde în viața economică, al revoluției științifice-tehnice, al ramificării excepționale a aparatului productiv, a devenit un adevăr banal că a conduce înseamnă prevedea, a anticipa condițiile momentului viitor, în care deciziile de astăzi, antrenînd eforturi materiale considerabile, își vor manifesta efectul.

Parcurgem deunăzi niște reflecții ale lui Robert Marjolin despre economia țărilor occidentale în deceniul următor. Marjolin a fost vicepreședinte al Comisiei economice, organul de inițiativă și execuție al Pieței comune. Aceste reflecții sînt cu atât mai interesante cu cît sînt zvorite din interese de om politic de acțiune.

În proiecțiile sale, Marjolin pornește, cu dreptate, de la premisa fundamentală că va avea loc o «accelerare a transformărilor în toate domeniile vieții economice, politice, sociale», accelerare pe care el o leagă, de asemenea, de temei, de «înaintarea rapidă pe care o înregistrăm în domeniul științelor fundamentale, aplicative și tehnologice», adică de revoluția științifică-tehnică în curs. De aici o primă concluzie: societățile occidentale se vor orienta spre un tip de creștere economică ce mizează pe expansiunea producției. Va trebui ca «investițiile de capital fix să crească rapid», întrucît vor exista nevoi imense de modernizare și dezvoltare în ramurile tradiționale, dar mai ales pentru că industriile noi vor necesita tot atîtea capitaluri, dacă nu și mai multe decît cele mai «capitalofage» ramuri cunoscute pînă în prezent. Pe de altă parte, expansiunea va cere cheltuieli considerabile pentru învățămînt și formare profesională, pentru cercetare științifică, pentru dezvoltarea infrastructurilor economice (porturi, șosele, canale, căi ferate, poduri etc.), sociale și culturale. Iată motivele de bază pentru care acumularea de capital, al cărui raport direct cu creșterea economică este subliniat cu pregnanță de Marjolin, va trebui să joace un rol crescînd. «Va fi necesar ca particularii să-și limiteze consumul în vederea eliberării resurselor necesare unei rate foarte ridicate a acumulării capitalului». Totodată, «la creșterea masivă a investițiilor particulare va trebui să se adauge o creștere cel puțin proporțională — probabil mai mult decît proporțională — a investițiilor publice». Așadar, intervenția guvernelor în economie nu are perspective să scadă ci, dimpotrivă, se va intensifica. Dezvoltarea capitalismului monopolist de stat va fi pe de o parte «prețul expansiunii continue», al unei expansiuni generatoare de disproporții și instabilitate, în special pe plan monetar, iar pe de altă parte reacția la conflictele sociale, care vor cîștiga amploare. În concepția lui Marjolin progresul actual înseamnă sfărîmarea structurilor sociale, care în trecut au însemnat ordine și stabilitate, constituirea unor contexte în care tensiunile și conflictele sociale s-ar putea chiar să se accentueze «pentru a provoca ici și colo explozii grave».

Reflecțiile lui Marjolin, mai numeroase decît cele menționate, prilejuiesc, la rîndul lor, o reflecție mai generală — progresul este inexorabil și indivizibil. Prețul lui trebuie plătit, efectele lui trebuie acceptate, chiar dacă unele dintre ele convin mai puțin. Cum spune Marjolin, «nostalgia trecutului nu ar servi la nimic».

DUPĂ
APROAPE TREI ANI

Confuză și încordată de aproape trei ani, situația din Orientul Apropiat marchează o evoluție lentă spre un deznodămînt deocamdată greu de prevăzut. Un adevărat nod gordian s-a creat, a cărui descîlire sau tranșare nu și-a aflat încă autorul ori autorii. Cert este că, pînă acum, nici eforturile O.N.U., nici eforturile celor patru puteri de a deschide o cale de soluționare n-au izbutit să scoată lucrurile din impasul, aproape total, în care par să se găsească. Explicația stă, de bună seamă, în faptul că, la urma urmei, numai voința părților direct interesate, adică a popoarelor și guvernelor din regiune, poate îndrepta problemele spre soluționare.

În pofida decepțiilor, preocuparea de a scoate situația din impas prin utilizarea diverselor canale de care dispune diplomația nu dezarmează. În a doua jumătate a lunii aprilie, Statele Unite au lansat în această direcție un balon de încercare: vizita secretarului de stat adjunct Joseph Sisco în câteva țări arabe și în Israel. Unul dintre motivele turneului a fost, potrivit declarațiilor lui Sisco, dorința Departamentului de Stat de a normaliza relațiile S.U.A. cu statele arabe. Rezultatele — aproape nule. Emisarul american a trebuit să renunțe la una din escale — Iordania — din cauza opiniei publice extrem de ostile, iar în Liban s-a întîlnit cu președintele Helou în mare pripă. În Republica Arabă Unită, unde, ce-i drept, manifestațiile ostile au lipsit, Joseph Sisco — care a fost primit și de președintele Nasser — n-a putut găsi, cum era de așteptat, vreo înțelegere față de poziția S.U.A. în conflictul din Orientul Apropiat. În ultima etapă a călătoriei sale, Iranul, diplomatul a luat parte la consfătuirea ambasadurilor S.U.A. din această regiune, consfătuire în cursul căreia, dacă e să luăm în considerație informațiile de presă, o seamă de participanți au susținut că Departamentul de Stat trebuie să procedeze la o reevaluare a politicii sale în Orientul Apropiat, în sensul unei mai mari comprehensiuni față de statele arabe.

Între timp, din Israel parvin vești indicînd o anumită frămîntare în opinia publică și în guvern. Se vorbește din nou despre o înfruntare între «ulii și porumbeii», declanșată, se pare, de partidul Mapam, organizatorul recentelor demonstrații care cereau o revizuire a pozițiilor cabinetului în problema teritoriilor cucerite în iunie 1967. Deocamdată, afirmă zările israeliene, nu sînt de așteptat schimbări, avînd în vedere că încercările «porumbeilor» sînt suficiente de prudente pentru a nu zdruncina temeliile guvernului de uniune națională.

Totuși, trecerea vremii înseamnă și acumularea unor elemente ce tind să modifice în mod lent, dacă nu altfel, evoluția situației din Orientul Apropiat, făcînd insuportabil statu quo-ul creat în 1967.

Se apropie momentul, dacă nu cumva a și trecut, cînd va ieși cu pregnanță la iveală faptul că forța armelor nu mai poate fi un argument și nici o metodă de rezolvare în această criză, prelungită cu sprijinul binevoitor al unor factori pentru care primordiale sînt nu interesele popoarelor din Orientul Apropiat, ci propriile lor interese. Și îndeosebi că afirmarea drepturilor inalienabile ale tuturor popoarelor din această regiune, rezolvarea conflictului în conformitate cu aspirațiile lor majore și cu normele internaționale se dovedesc a fi coordonate fundamentale pentru instaurarea păcii și a unor relații normale între state.

La Universitatea statului Ohio (S.U.A.) poliția folosește baionetele împotriva demonstrațiilor care își exprimă protestul față de hotărîrea Administrației de a trimite trupe americane în Cambodgia. Manifestații similare au avut loc pe întreg cuprinsul S.U.A.

LONDRA

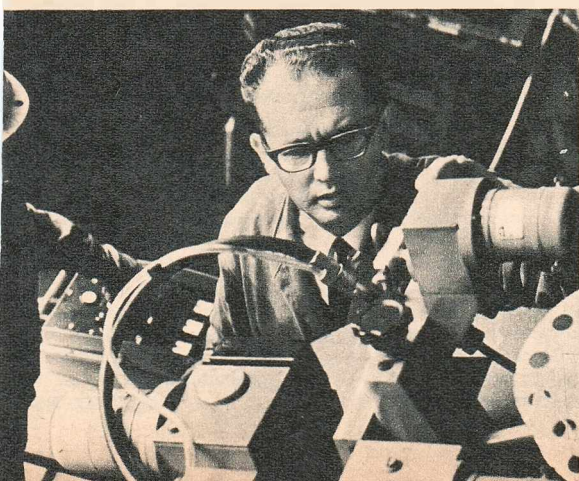
ÎN FAVOAREA
UNEI ALTERNATIVE
CONSTRUCTIVE

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

Unul dintre cele mai ciudate obiceiuri ale Camerei Comunelor este dezbaterea separată a problemelor apărării și a celor de politică externă — practică ce datează de la intrarea Angliei în N.A.T.O. Adesea îi poți vedea pe conducătorii ambelor partide adîncindu-se în lungi discuții strategice, dar uneori între membrii Parlamentului se găsesc destui care să aducă o notă de realism în dezbateri. Aceasta s-a întîmplat și atunci cînd, de curînd, Camera a discutat Cartea albă a apărării și deputatul laburist Albert Booth, care luase o poziție hotărîtă împotriva programului englez de submarine Polaris, a declarat că negocierile constituie singura rezolvare de viitor a conflictelor și a adăugat: «Trebuie să participăm la conferința pentru securitatea europeană».

Refuzul N.A.T.O. de a-și reexamina întreaga politică în concordanță cu cerințele actualității internaționale a avut drept consecință stagnarea politicii externe a Angliei. Faptul s-a reflectat și în Cartea albă a apărării, care, departe de a căuta inițiative pentru reducerea tensiunii, trasează niște așa-numite «linii călăuzitoare» pentru folosirea armelor nucleare și recunoaște că va recurge la acestea «în caz de forță majoră». Cînd deputatul James Dickens a amintit în Parlament de declarația făcută de primul ministru Harold Wilson la 5 decembrie 1967, potrivit căreia «guvernul laburist, ca și predecesorii săi, nu va folosi niciodată cel dintîi arma nucleară», ministrul apărării, Denis Healey, a răspuns neconvîngător: «Nu-mi amintesc de această declarație». Lordul Louis Mountbatten, fost șef militar al N.A.T.O., precum și mulți alți experți britanici au condamnat strategia nucleară a N.A.T.O. ca absolut lipsită de sens. Avertismentul lordului Snaw — om de știință și scriitor, de asemenea fost membru al guvernului — asupra primejdiei pe care o reprezintă posibilitatea unui accident sau a unei provocări care ar putea duce la un dezastru nuclear a găsit la rîndul său un larg ecou. În ciuda poziției actuale a guvernului, în Marea Britanie se manifestă o largă mișcare în favoarea unei alternative constructive, constînd într-un nou efort pentru a se ieși din impas și de a se înlocui alianțele militare prin coexistență pașnică.

Susținătorii britanici ai Conferinței pentru securitatea europeană, printre care se află numeroși membri ai Parlamentului, reprezentanți ai sindicatelor și ai altor organizații, afirmă că actuala politică a autorităților britanice echivalează cu punerea căruței în fața caiilor. Ei arată că prima condiție pentru realizarea destinderii este rezolvarea pe cale politică a diferendelor care stau la baza tensiunii. Lunile ce vin vor fi marcate de o serie de campanii susținute de organizații ale luptei pentru pace, sindicate și organizații cooperatiste, pentru a determina guvernul englez să sprijine măsurile în favoarea unei conferințe pentru securitatea europeană. Fiecare succes, oricît de mic, — se apreciază — va depinde de mobilizarea continuă a opiniei publice.

După înfrîngerea Germaniei fasciste, în anii ce s-au scurs de la crearea primului stat socialist pe pămînt german, industria Republicii Democrate Germane s-a dezvoltat pe un drum continuu ascendent. Imaginea noastră vă prezintă un automat de sudură cu mare randament, realizat la Institutul central de tehnică sudurii din Halle.

Caracteristica principală a demonstrațiilor ce s-au desfășurat în Italia în ultimele zile este faptul că, pentru prima oară după 22 de ani, cele trei mari centrale sindicale italiene — Confederația generală a muncii, Uniunea italiană a muncii și Confederația sindicatelor muncitorilor — au organizat manifestații revendicative comune. În fotografie: demonstrație a muncitorilor textiliști din Legnano.

FLACĂRA-ALBUM

Există actori pe care uitarea, ome-
neasca noastră uitare, îi ocolește. Poate
pentru că și ei știu să înfrunte anii cu
capul sus. INGRID BERGMAN face
parte din familia lor.

